

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูสังฆกิจจานุยุต

ณ เมรุพิเศษ วัดไทรงามธรรมธาราม

ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

วันเสาร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๕๑๑๓ สำนักพระราชวัง

๙ มีนาคม ๒๕๕๒

พระราชทานเพลิงศพ พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด จกฺกธมฺโม) อดีตเจ้าอาวาส
วัดไทรงามธรรมธาราม ณ เมรุวัดไทรงามธรรมธาราม อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

วันเสาร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

ทองห่อ/พิมพ์/กรัด/ ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด จกฺกธมฺโม) เพื่อทราบ ติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ไปปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

....

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพพระครูสังฆกิจจานุยุต ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่พระครูสังฆกิจจานุยุตคณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธาราม และวงษ์ตระกูล อย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยญาณวิถีถึงดวงวิญญาณ ของพระครูสังฆกิจจานุยุตได้ด้วยประการใด ในสัมปรายภพคงจะมีความปลาบปลื้มซาบซึ้งเป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ได้รับพระราชทานเกียรติอันสูงยิ่ง ในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าในนามคณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธาราม ศิษยานุศิษย์และญาติของพระครูสังฆกิจจานุยุต ขอพระราชทาน พระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ อย่างหาที่สุดมิได้ และจะเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เป็นสรรพศิริมงคล แก่คณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธาราม ศิษยานุศิษย์ และญาติของพระครูสังฆกิจจานุยุตตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

นายยงยุทธ จันทร์ตรี

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี

ในนามคณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธาราม ศิษยานุศิษย์

และญาติของพระครูสังฆกิจจานุยุต

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

....

เมื่อความทราบถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีว่า พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียดม่วงงาม)อดีตเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธราราม ได้ถึงแก่มรณภาพ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโปรดเกล้าฯ ให้เชิญพวงมาลามาวางที่หน้าหีบศพ พระครูสังฆกิจจานุยุต นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณและเป็นเกียรติอย่างหาที่สุดมิได้

หากพระครูสังฆกิจจานุยุตหยั่งทราบด้วยญาณวิถีทางใด ทางหนึ่ง ก็จะพึงมีจิตยินดีเป็นที่ยิ่งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติอันสูงส่งครั้งนี้

คณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธราราม ศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ คณะศิษยานุศิษย์ และญาติของพระครูสังฆกิจจานุยุต ขอพระราชทานพระราชวโรกาส ถวายพระพร ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

นายยงยุทธ จันทร์ตรี

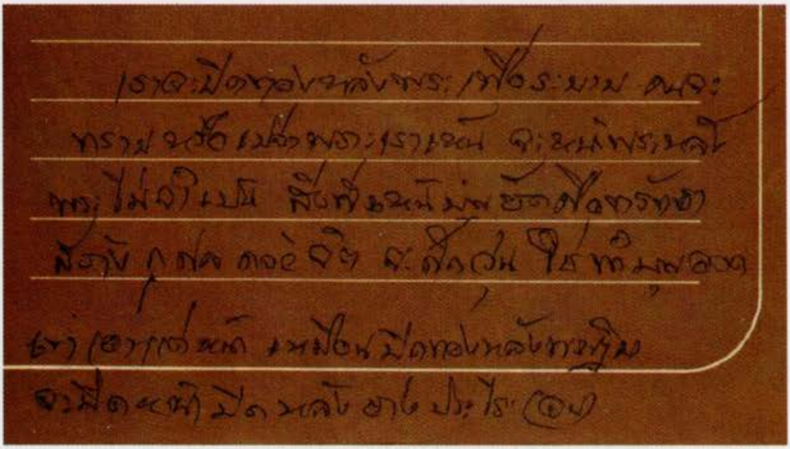
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี

ในนามคณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธราราม คณะศิษยานุศิษย์

และญาติของพระครูสังฆกิจจานุยุต

พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด จกฺกธมฺโม นธ.เอก)
อดีตเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธาราม
ชาตะ ๒๕ เมษายน ๒๔๙๖
มรณภาพ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑
สิริรวมอายุ ๕๕ ปี พรรษา ๓๕

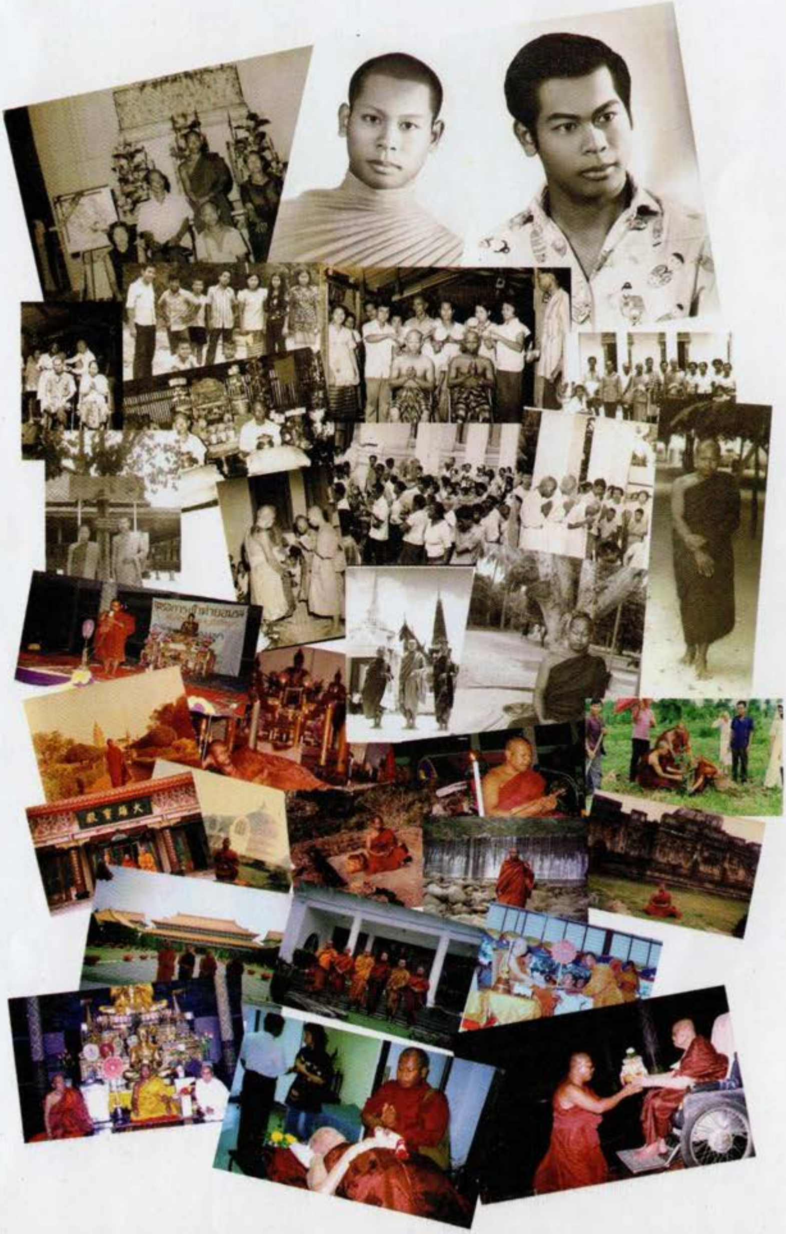

" เราจะปิดทองหลังพระเพื่อละบาป
คนจะทราบหรือเปล่าพระเราเห็น
จะหน้าพระ หลังพระ ไม่จำเป็น
สิ่งที่เห็นบุญชัด คือ " ศรัทธา "
สร้างกุศลด้วยจิตจะคิดวุ่น
ใช่ทำบุญอวดเขาเอาแต่หน้า
เหมือนปิดทองหลังพระปฏิมา
จะปิดหน้า ปิดหลัง ช่างปะไร "

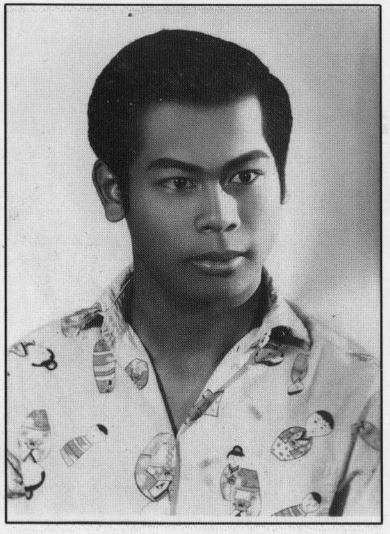
จากบันทึกในอัลบั้มภาพของพระครูสังฆกิจจานุยุต

๕

อัตชีวประวัติ

ชีวิตในวัยเยาว์

ชื่อเดิม นายละเอียด นามสกุล ม่วงงาม เกิดวันเสาร์ ที่ ๒๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๖ ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ บ้านโพธิ์พระยา บ้านเลขที่ ๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรของนายละอองม่วงงาม และ นางสังวาลย์ ม่วงงาม บิดามารดามีอาชีพทำนา มีพี่น้องร่วมบิดามารดารวม ๔ คนคือ

๑ นายสมพงษ์ ม่วงงาม เสียชีวิตแล้ว

๒ พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด ม่วงงาม)

๓ นางดาราวรรณ ม่วงงาม

๔ นายยงยุทธ ม่วงงาม

มีพี่สาวบุญธรรม ซึ่งเป็นลูกของป้าที่เสียชีวิตขณะคลอดลูกคนแรก ดังนั้น คุณแม่สังวาลย์จึงได้รับมาอุปการะเลี้ยงดูต่อมา คือ นางสมพิศ สังฆพันธุ์

การศึกษาในวัยเยาว์

- สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดวรจันทร์ ต.โพธิ์พระยา อ.เมืองสุพรรณบุรี
- เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จากโรงเรียนมัธยมสุนทรราษฎร์ประสิทธิ์ (เอกชน) ในเขตวัดวรจันทร์ แต่ไม่ได้จบการศึกษา เนื่องจากสงสารบิดา มารดาที่ต้องทำนาเพื่อส่งเสียให้ตนเองและน้องเรียน จึงออกจากโรงเรียนในขณะจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ นั้น เพื่อมาช่วย บิดา มารดา ทำนาส่งเสียให้น้อง ๆ ได้เรียนต่อไป

หลังจากออกจากโรงเรียนมาช่วยบิดา มารดา ทำนาอยู่หลายปี เมื่ออายุได้ ๑๖ ปี ซึ่งโตพอจะออกไปทำงานนอกบ้านได้แล้ว จึงได้ไปเป็นลูกจ้างร้านขายของชำ ที่ตลาดโพธิ์พระยา เพื่อหาเงินช่วยบิดา มารดาอีกแรงหนึ่ง ทำงานอยู่ ๒ ปี เมื่ออายุได้ ๑๘ ปี ก็มีบริษัทขายยาหอมตราช้างชูธง มารับสมัครพนักงานขายที่ตลาดโพธิ์พระยาท่านจึงสมัครไปเป็นพนักงานขายยา ซึ่งออกเร่ขายตามบ้านเรือน ตามต่างจังหวัด ไปกับรถบ้าง กับเรือบ้าง ตามแต่หนทางจะสะดวก นาน ๆจึงจะได้กลับมาบ้านครั้งหนึ่ง อยู่เป็นพนักงานขายยา ๒ ปี เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี จึงลาออกมาบวชเพื่อทดแทนคุณบิดามารดา

เข้าสู่เพศบรรพชิต

อุปสมบท

วันอาทิตย์ ที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๖ แรม ๘ ค่ำ เดือน ๗ ปี ฉลู ณ พัทธสีมาวัดพร้าว ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

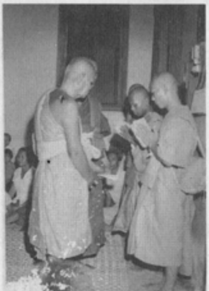
พระอุปัชฌาย์ พระครูวรกิจวินิจฉัย อดีตเจ้าอาวาสวัดวรจันทร์ อดีตเจ้าคณะตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พระกรรมวาจาจารย์ พระครูสังฆรักษ์เชื้อ สุวณฺโณ วัดพร้าว (อดีตเจ้าอาวาสวัดพร้าว เจ้าคณะแขวง) ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พระอนุสาวนาจารย์ พระอาจารย์ทองดำ จนฺทเทโว วัดพร้าว ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ปัจจุบันเป็นพระครูสัญญาบัตรพัด – ยศ ที่พระครูจันทสุวรรณเทพ ดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดพร้าว เจ้าคณะตำบลโพธิ์พระยา)

หลังจากอุปสมบทแล้ว ก็ย้ายมาฝึกวิปัสสนากัมมัฏฐานกับพระครูภาวนานุศาสก์ (พระอาจารย์แป้น ธมฺมธโร) ซึ่งเป็นพระวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงที่สุดในขณะนั้น ณ วัดไทรงามธรรมธาราม และเนื่องจากพระอาจารย์แป้น ท่านต้องเดินทางไปมาระหว่างวัดไทรงาม ฯ กับวัดชายนา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นสำนักเดิมอยู่บ่อยครั้ง ในปี ๒๕๑๗ ท่านจึงได้มีโอกาสติดตามพระอาจารย์ไปช่วยงานที่วัดชายนา และฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ

นอกจากนั้นท่านยังเป็นกำลังสำคัญในการก่อตั้งสำนักในยุคแรก ๆ ร่วมกับพระสงฆ์รุ่นบุกเบิกอีกหลาย ๆ รูป ซึ่งที่ยังจำพรรษาอยู่ในวัดไทรงามธรรมธาราม ปัจจุบันนี้ คือ พระคุณท่านพระอาจารย์ทองแบน ปนาโท (ท่านรักษาการเจ้าอาวาส) พระคุณท่านพระอาจารย์หนูพัน ฐิตวิริโย และหลวงพ่อนิล ฐานทตฺโต ส่วนรูปอื่น ๆ ก็ได้แยกย้ายกันไปปฏิบัติหน้าที่ ตามวัดสาขาต่าง ๆ ทั่วประเทศ

เมื่อพระครูภาวนานุศาสก์ เกิดอาพาธไม่สามารถ ปฏิบัติงานในฐานะเจ้าอาวาสได้ พระครูสังฆกิจจานุยุต ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่

รักษาการแทนเจ้าอาวาส และเมื่อพระคุณท่านพระครูภาวนานุศาสก์ได้ถึงแก่มรณภาพลง เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ ท่านพระครูสังฆกิจจานุยุต จึงได้ทำหน้าที่เจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธาราม ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ท่านพระครูสังฆกิจจานุยุต ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธารามเป็นอย่างดีเสมอมา ดูแลปกครอง พระสงฆ์ แม่ชี และเนกขัมมะผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน ด้วยหลักเมตตาธรรม เสมือนทุก ๆ คนเป็นญาติที่ใกล้ชิดของท่าน

วาระสุดท้ายแห่งชีวิตกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิด

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ เวลา ๐๕.๓๐ น. พระสงฆ์ ๒๑ รูป แม่ชี ๑๐ ท่าน เนกขัมมะผู้ปฏิบัติธรรม ๗ ท่าน ผู้ร่วม-โดยสาร ๑ ท่าน และคนขับรถ รวมทั้งหมด ๔๐ ชีวิต ร่วมโดยสาร รถบัสโดยสารขนาดใหญ่ของวัดไทรงามธรรมธาราม มุ่งหน้าสู่ตลาดศาลเจ้าโรงทอง อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง เพื่อไปบิณฑบาตโปรดศรัทธาญาติโยมตามปกติ บรรยากาศบนรถเงียบสงบ พระสงฆ์ แม่ชี และผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่านกำลังกำหนดดูจิต ตามแนวมหาสติปัฏฐานสูตร ที่พระคุณท่านพระอาจารย์ธมฺมธโร ได้สอนไว้ รถออกจากวัดได้ประมาณ ๑๐ นาที เมื่อถึงหน้าสถานีอนามัยโพธิ์ม่วงพันธ์ อ.สามโก้ จ.อ่างทอง เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น โครม ! เสียงดังสนั่น ประกอบกับ ทุกคนบนรถพลัดตกจากเบาะที่นั่ง ล้มกลิ้งระเนระนาด แม้กระนั้นก็ยังไม่มีเสียงใครร้องเอะอะโวยวาย สิ้นเสียง โครม ! ทุกอย่างยังคงเงียบสนิท เมื่อรถจอดสนิท คนที่ยังสามารถช่วยตัวเองได้ ก็ทยอยกันออกจาก

รถ เมื่อออกมานอกรถ ถึงได้รู้ว่า รถบัสวัดไทรงามฯ ได้ชนท้ายรถสิบล้อบรรทุกไม้ที่จอดอยู่ข้างทาง เครื่องยนต์ยังไม่ดับ พร้อมกับมีควันไฟปกคลุมไปทั่วจากหัวรถ แผ่เข้ามาในรถ ขณะที่คนอื่น ๆ กำลังทยอยกันออกจากรถนั้น พระ ๒ รูป ได้ช่วยกันดับเครื่องยนต์แต่ไม่สามารถทำได้ จึงได้ขอกุญแจมีดพกจากแม่ชีท่านหนึ่ง แล้วตัดสินใจลอดเข้าไปใต้ท้องรถ เพื่อตัดสายน้ำมันให้ขาดจากกัน เมื่อน้ำมันหมดจากถังแล้ว เครื่องยนต์จึงดับลงได้ เนื่องจากบรรยากาศยังมืดมาก มองไปรอบข้างยังไม่เห็นชัดเจน เมื่อแจ้งตำรวจให้ทราบ แจ้งกลับให้ทางวัดได้รับรู้กันแล้ว ต่างก็เริ่มสำรวจสมาชิกที่มาด้วยกัน ใครสนิทกับใครก็รีบหาเพื่อนของตนเอง มีใครเป็นอะไรกันบ้างมั๊ย ? ต่างคนต่างถามกัน และแล้ว ก็มีเสียงหนึ่งดังขึ้น **เอ๊ะ! ไหนพระครูล่ะ?** ความตกใจได้บังเกิดขึ้นชั่วขณะ แล้วต่างก็แยกย้ายกันหา ด้วยหวังว่าจะพบท่านในสภาพที่เราหวัง พลเมืองดีเริ่มทยอยพาผู้บาดเจ็บ ส่งโรงพยาบาลบ้างแล้ว มีพระบาดเจ็บยังติดอยู่ในรถอีก ๒ รูป ต้องรอเจ้าหน้าที่เอาเครื่องตัดถ่างมาตัดเบาะที่นั่งออกก่อน แสงอาทิตย์เริ่มทอแสงอ่อน ๆ ...เราเริ่มมองเห็นแล้ว โอ! ช่างน่าสลดเหลือเกิน ท่านพระครูที่เคารพรักยิ่ง ได้จากพวกเราไปแล้ว และหลวงพ่อหลวงพี่อีก ๔ รูปด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. หลวงพ่อสุชาติ ฌานงฺกโร (สมจิตร) ซึ่งท่านพระครูชอบเรียกท่านว่า “ติงลี่” จนทำให้พวกเราหลายคนก็เรียกท่านว่า หลวงพ่อติงลี่ ด้วยเช่นกัน ด้วยความที่ท่านร่วมทำงานทุกอย่างกับท่านพระครู ไม่ว่าพระครูจะเรียกไปทางไหน ชวนให้ช่วยทำอะไร ท่านก็ไม่เคยปฏิเสธ จนมีหลายคนตั้งฉายาให้ท่านว่า “เลขาพระครู” ๒. หลวงพ่อสมบัติ คุณภทฺโท (ชูความดี) เจ้าหน้าที่

เสนาสนะประจำวัด ท่านเป็นพระภิกษุผู้สูงอายุแล้ว แต่ยังคล่องแคล่ว ว่องไว มนุษยสัมพันธ์ดี พูดจาตลกขบขันได้ตลอดเวลา ๓. หลวงพี่นิวัฒน์ นิวฑฺฒโน (คุ้มเสนียด) พระหนุ่มนักปฏิบัติที่เคร่งมาก ๆ ดูอาการกิริยาที่แสดงออกแล้วเหมือนท่านกำหนดดูความรู้สึกตามอิริยาบถต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ไม่ช่างเจรจา มองเห็นท่านเสมอ จากลานปฏิบัติธรรม ทางเดินจงกรม หรือนั่งตัวตรงดิ่งอยู่บนศาลาปฏิบัติธรรมเป็นประจำ ๔. หลวงพ่อสังคม จกฺกวโร (ราชสมจิตร) ท่านเป็นพระที่บวชในโครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติ ปี ๒๕๕๐ซึ่งเหลืออยู่ไม่กี่รูป ท่านเป็นพระที่ขยันขันแข็ง ช่วยกิจการต่าง ๆ ของสงฆ์อย่างเต็มกำลังความสามารถอยู่เสมอ

พระคุณท่านทั้ง ๕ รูป ได้จากพวกเราไป โดยไม่มีโอกาสจะกล่าวคำร่ำลา หรือแม้แต่จะแสดงธรรมครั้งสุดท้ายแก่พวกเราสักนิด ซึ่งตามหลักของนักวิปัสสนาแล้ว เราจะถือว่า นั่นเป็นกรรมที่มาตัดรอน และพระคุณท่านทุก ๆ รูป ได้ชดใช้กรรมของท่านไปแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยความดีที่ยังคงอยู่ พวกเราเชื่อว่ากรรมดี ๆ ที่พระคุณท่านได้กระทำกันไว้ จะสนองผล ให้ท่านได้รับผลดีสืบไป

" พฤษกาสร อีกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เสน่งคง สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา "

หน้าที่ของพระครูสังฆกิจจานุยุต

วัดไทรงามฯ เป็นวัดตั้งอยู่ในสถานที่ห่างไกลชุมชน มีพระสงฆ์ แม่ชี อยู่ประจำเพื่อปฏิบัติธรรม เป็นจำนวนมาก ในบางครั้งอาหารขบฉัน ก็ขาดแคลน จำเป็นต้องเที่ยวไปเพื่อบิณฑบาตในชุมชนต่างอำเภอ ต่างจังหวัด และจำเป็นต้องใช้รถยนต์เป็นพาหนะ ซึ่งเป็นเหตุทำให้พระครู สังฆกิจจานุยุต และภิกษุจำนวนหนึ่งประสบเคราะห์กรรมที่ไม่พึง ปรารถนา กำลังจะไปปฏิบัติหน้าที่ของพระสงฆ์ ตามพุทธดำรัส " น อุฏฺฐิเต นปฺปมชเชยฺยฯ" "ไม่พึงประมาท ในบิณฑบาตอันตนลุกขึ้น รับ" การเที่ยวไปตามลำดับตรอก เพื่อก้อนข้าวด้วยปลีแข้งเป็นวงศ์ ของพระพุทธเจ้า พระครูสังฆกิจจานุยุต มรณภาพในหน้าที่ ๑.หน้าที่ เจ้าอาวาสผู้ปกครองที่จะต้องดูแลความสุขความทุกข์ บรรเทาปกป้อง ความขาดแคลนของหมู่คณะ ๒. หน้าที่ของพระภิกษุ ที่จะต้องบิณฑบาต เลี้ยงชีพ ตามที่พระอุปัชฌาย์สอนไว้ในมณฑลที่อุปสมบทว่า "ปิณฺฑิยา โลปโภชนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา"

พระครูสังฆกิจจานุยุต อดีตเจ้าอาวาสวัดไทรงามฯ จากไปอย่างฉับพลัน ไม่ทันคาดคิด ด้วยอุบัติเหตุทางรถยนต์ จะเป็นด้วยอำนาจแห่งกรรม คือ บุพพกรรม อุปปีฬกกรรม อุปฆาตกรรม หรือจะด้วยความพลั้งพลาด หรืออะไรก็ตาม จัดว่าเป็นความสูญเสียของคณะสงฆ์ ยังความเสียดาย ความอาลัย ความเศร้าโศก ให้เกิดขึ้นต่อท่านที่เคารพนับถือความตาย นี้เป็นอนิมิตตธรรมจริง สังขารนี้ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตาจริง "อชฺเชวกิจฺจมาตปฺปํ โก ชญฺญา มรณํ สุเว" "พึงเร่งทำความเพียรตั้งแต่ วันนี้ ใครเล่าจักรู้ว่าความตายจักมีในวันพรุ่งนี้" ควรคิดและควรทำตามจริง

ขออำนาจแห่งคุณงามความดีที่ท่านได้สั่งสมไว้ในปางก่อน จงเป็นวิบากสมบัติ ส่งผลให้ดวงวิญญาณของท่าน พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด จกฺกธมฺโม)สถิตใน สถานที่อันเป็นสุคติ ณ สัมปรายภพ เทอญ

พระครูศรีปริยัตยานุศาสก์
เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

สดุดี
พระครูสังฆกิจจานุยุต

ไทรเอยไทรงาม	อารามหลวงพ่อแป้น
ก่อตั้งสร้างแกน	ดินแดนพระธรรม
ตั้งใจอุทิศ	ตั้งจิตเสกสรร
พัฒนาคืนวัน	จิตมั่นพุทธองค์
กิ่งก้านสาขา	แตกหน่อแตกตา
เดือนปีผ่านมา	พัฒนารุ่งเรือง
รวมศิษย์หลายร้อย	ต่ำต้อยสูงค่า
ชักชวนกันมา	เพิ่มค่าพระธรรม
คุณธรรมเข้มแข็ง	เปล่งแสงปัญญา
จิตน้อมวันทา	บูชาอาจารย์
มวลศิษย์เชิดชู	คุณครูพ่อแป้น
ชีวิตขอทดแทน	ดินแดนไทรงาม
รับงานสืบต่อ	หลังพ่อสิ้นไป
ทุ่มเทกายใจ	วัดไทรงามตา
อรุณเบิกฟ้า	เวลาโปรดสัตว์
บิณฑบาตเป็นวัตร	เพื่อพัฒนา
อนิจจาชีวิต	หมดสิทธิ์เรียกร้อง
อุบัติเหตุสยอง	พี่น้องตายพลัน
กราบอาจารย์ละเอียด	ผู้เกลียดความชั่ว
ผู้ไม่กลัวความทุกข์	ผู้สนุกกับงาน
วิญญาณสดใส	ดวงใจแกร่งกล้า
สืบสานวิชชา	ตำราพ่อแป้น
ขอบุญกุศล	สงผลชาติหน้า
ได้จีวรติดมา	ภพหน้าพระนิพพาน.

เคารพรัก

พระครูสิริวรธรรมาภินันท์
รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
วัดมะนาว ต.ทับตีเหล็ก อ.เมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี

อาลัยพจน์

หากจะหาพระมหาเถระผู้มีอัธยาศัยเรียบร้อยยิ้มแย้มแจ่มใสอ่อนน้อมถ่อมตน มีศีลาจารวัตรงดงาม พูดจาดี วจีไพ่เราะ เป็นที่น่าเคารพนับถือน่ากราบน่าไหว้ ประพฤติตนเป็นที่รักของเจ้าคณะ และผู้ใกล้ชิด ก็จะพบได้ในพระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด จกฺกธมฺโม) นี้

เมื่อทราบข่าวว่าท่านได้ประสบอุบัติเหตุในขณะที่จะออกไปโปรดสัตว์ ก็รู้สึกใจหาย ที่ต้องมาเสียพระสังฆาธิการที่ดีไปอีกรูปหนึ่ง แต่เมื่อได้ยินคำพูดที่ว่า **"คนดี มักอยู่ไม่นาน"** ความรู้สึกใจหายก็คลายลง

พระครูศรีรัตนาภิวัฒน์
รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
วัดปราสาททอง

คำไว้อาลัย

พระครูสังฆกิจจานุยุต (ละเอียด ม่วงงาม) เป็นพระสงฆ์ที่ดีรูปหนึ่ง โดยมี สัจธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา คือ มีความกตัญญู – กตเวที ต่อผู้มีพระคุณและ ครูอาจารย์เป็นอเนกประการ ประกอบกับกิจการงานในหน้าที่รับผิดชอบ ยึดถือ หลักอิทธิบาทธรรมเป็นที่ตั้ง มีความขยันหมั่นเพียร มีความมานะพยายามสูงส่ง นับตั้งแต่เป็นสัทธิวิหาริก เมื่ออุปสมบทจนถึงวันมรณภาพ จะมาทำวัตรอุปัชฌาย์อาจารย์มิได้ขาด

เมื่อมรณภาพขณะที่พรรษายังน้อย ทำให้วงการสงฆ์ต้องสูญเสียพระสงฆ์ที่ดีไปรูปหนึ่ง เป็นที่น่าเสียใจและเสียดายปฏิปทา ในหน้าที่การงาน หากมีพรรษายืนกว่านี้ คงจะเป็นกำลังสำคัญสร้างสมคุณงามความดีเป็นอเนกประการแก่ศาสนกิจ ให้เจริญยิ่งขึ้นเป็นแน่แท้ ขออำนาจกุศลบุญญราศี จงนำดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุขคติสรวงสวรรค์ ได้พบดวงแก้ว คือ พระนิพพาน ในสัมปรายภพหน้าด้วยเทอญ

พระครูจันทสุวรรณเทพ

เจ้าคณะตำบลโพธิ์พระยา สุพรรณบุรี

19 กุมภาพันธ์ 2552

"อาลัย...จกฺกธมฺโม"

....

พระคุณอาจารย์ละเอียด จกฺกธมฺโม เป็นพระสุปฏิปนฺโน มีน้ำใจเมตตาต่อเพื่อนพระภิกษุ อุบาสก อุบาสิกา และแม่ชี โดยตลอด คุณท่านจะพาไปแสวงบุญโดยตลอด ไม่ทำให้เสียใจเลย ไม่ว่าเจ็บป่วย คุณท่านก็พาไปหาหมอในตัวเมืองสุพรรณบุรี " มีแต่ให้ ใจบริสุทธิ์" คุณท่านเป็นพระสุปฏิปันโน

" เราบวชมาบวชตรงไหน ควรบวชใจของเราด้วยช่วยรักษา
บวชแต่กายใจไม่บวชปวดอุรา เร่งสรรหาอบรมจิตพิชิตมาร
พระจะดีมีค่าราคาล้ำ เพราะยึดธรรมวินัยไว้เป็นหลัก
อีกใจหนักมั่นไว้อย่าให้คลาย ต้องพูดจริงทำจริงอย่าทิ้งรอย
เป็นน้อยอาจเป็นใหญ่ในวันหน้า ฝึกสมาธิ สติ มีปัญญา
...วิปัสสนา พาพบสุข ทุกคืนวัน..."

สุดอาลัยและคิดถึง

พระทองแบน ปนาโท

(พระทองแบน ปนาโท)

เจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธาราม

ต. ดอนมะสังข์ อ. เมืองสุพรรณบุรี จ. สุพรรณบุรี

อาลัยยิ่งจาก...ศิษย์ผู้พี่

ขอความเจริญธรรม จงมีแด่พระครูสังฆกิจจานุยุต เพื่อนสหธรรมิก เมื่อกระผมได้ทราบข่าว การมรณภาพของคุณ ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ก็รู้สึกว่าใจหาย ไม่คิดว่า ชีวิตของคุณจะเป็นไปอย่างนี้ได้โดยเร็ว เนื่องจากว่าคุณได้ทำหน้าที่ดูแลปกครองวัดไทรงามธรรมธาราม แทนพระเดชพระคุณอาจารย์ใหญ่ พระครูภาวนานุศาสก์ ได้เป็นอย่างดี แต่ว่าภาวะชีวิตของคนไม่แน่นอน เกิดเป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

เมื่อท่านพระครูสังฆกิจจานุยุต ได้จากพวกเราไปแล้ว จะเป็นศิษย์ผู้พี่ก็ดี ศิษย์ผู้น้องก็ดี ก็มีความอาลัยยิ่งถึงท่าน ตลอดถึงแม่ชีเนกขัมมะนารี คณะพุทธบริษัทที่วัดไทรงาม ฯ วัดชายนา เมื่อได้ทราบชัดว่าท่านได้จากไปแล้ว บางท่านก็เศร้าโศก ร้องไห้ เป็นเวทนากัน แต่บางท่านก็ได้ปลงธรรมสังเวช ว่า โอ้หนอ ชีวิตคนเราเกิดมา แม้แต่เป็นอุบาสกอุบาสิกา หรือพระสงฆ์ การอุบัตวเหตุย่อมเกิดขึ้นได้ทุกเวลา ก็สมัยปัจจุบันนี้ยวดยานพาหนะทุกอย่าง อำนวยความสะดวกมีคุณอนันต์แต่ก็มีโทษมหันต์มาพรากชีวิตของท่านไป

ในฐานะ ข้าพเจ้าเอง เป็นศิษย์ผู้พี่ที่ทำบุญทำกุศลร่วมกันก็ดี หรือทำเป็นกิจส่วนตัวก็ดี ในอดีตชาติก็ตามปัจจุบันชาติก็ตามหรือในอนาคตต่อไปก็ตาม ขอรวบรวมพลังส่วนบุญส่วนกุศลนี้ สนับสนุนดวงปฏิสนธิวิญญาณของท่านให้ไปสู่สุขคติในที่พึงปรารถนา คือมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ พลันจะถึงในภาวะต่อไป ขอให้ท่านจงได้ถึงเป้าหมายแห่งความสุขทุกประการ

พระครูภาวนาจนคุณ

(พระครูภาวนาจนคุณ)

เจ้าอาวาสสวนพุทธธรรม วัดชายนา

ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

สุปฏิปนฺโน

พระที่ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ประกอบแต่กุศล อันเป็นประโยชน์แก่วัด และผู้ที่อยู่รอบข้างเสมอ จนปรากฏเป็นความรู้สึกของผู้ที่พบเห็น เข้าใกล้ และได้รับความเมตตาจากท่าน ตามนัยแห่งพระสังฆคุณว่า "น่าไหว้ น่ากราบ น่าบูชา" เป็นต้น มีปรากฏแก่ผู้แสวงหาความดี พระดีอยู่เสมอ

พระครูสังฆกิจจานุยุต เป็นพระเถระรูปหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความรู้สึกเชื่ออย่างสนิทใจได้ว่า ท่านเป็นพระที่ยึดหลักพรหมวิหารสี่ คือ อยู่อย่างเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นเสมอ ยินดีกับทุกคน และวางเฉยเพื่อรักษาความสามัคคีให้มีอยู่ในหมู่คณะ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านได้สั่งสมความดีงาม สมกับนัยแห่งพระสังฆคุณว่า "สุปฏิปนฺโน" อย่างแท้จริง จนเป็นที่รักของคณะสงฆ์ ศิษยานุศิษย์ และสาธุชนทั่วไป

การมรณภาพของพระครูสังฆกิจจานุยุต จึงเป็นการสูญเสียพระเถระ ผู้เป็นกำลังสำคัญของคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา เพราะพระเดชพระคุณเป็นพระเถระที่ทำคุณประโยชน์อุทิศชีวิตให้แก่พระพุทธศาสนา สังคมไว้มาก สมกับคำที่ท่านกล่าวไว้ว่า

"อยู่อย่างมีค่า มรณาอย่างมีคุณ"

ด้วยบุญกุศลที่คณะสงฆ์ศิษยานุศิษย์ ญาติมิตร บำเพ็ญอุทิศถวาย และบุญกุศลที่พระเดชพระคุณได้ปฏิบัติบำเพ็ญมาตลอดชีวิตพึงเป็นพลวปัจจัยเสริมส่งให้เข้าถึงสุคติและเป็นปัจจัยให้บรรลุถึงวิมุต อันเป็นผลสูงสุดในบวรพระพุทธศาสนาเทอญ

พระมหาสมชาย ญาณวีโร)
เลขานุการเจ้าคณะตำบลโพธิ์พระยา
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพร้าว

คำไว้อาลัย

ขอแสดงความไว้อาลัย แด่พระคุณอาจารย์ พระครูสังฆกิจจา-นุยุต ที่ได้ถึงแก่มรณภาพลง การถึงแก่มรณภาพของท่านและพระสงฆ์ในครั้งนี้ นับว่าเป็นการสูญเสียอย่างยิ่งใหญ่ ของคณะสงฆ์วัดไทรงาม-ธรรมธราราม และเป็นสิ่งที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน

พระคุณอาจารย์นั้น ท่านเป็นพระนักปฏิบัติ นักพัฒนา มีเมตตาธรรม เป็นผู้นำหมู่คณะที่ดี ท่านจะกล่าวอยู่เป็นนิตย์ เมื่อตอนที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ว่า **"ความคึกคะนองเป็นเหตุแห่งความพินาศ ความประมาทเป็นเหตุแห่งความตาย"** ท่านให้พิจารณาในเรื่องของความมีสติคอยตักเตือนพระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา อย่างนี้เสมอ ๆ การปฏิบัติของท่านอาจารย์นั้น ทำให้เราผู้อยู่ร่วมด้วย มีความคิดและเข้าใจในการดำรงเพศของสมณะ และผู้ที่ได้ยินได้ฟัง ว่าการเกิดมาใน โลกนี้ ถ้าเป็นผู้ที่ไม่ประมาทแล้ว อยู่ในโลกนี้ก็เป็นสุข จากโลกนี้ไปแล้วก็เป็นสุข

ขออำนาจบุญกุศล และคุณความดีที่พระคุณอาจารย์ได้กระทำมา จงเป็นตบะ เป็นเดชะ เป็นพลวปัจจัย น้อมส่งพระคุณอาจารย์ไปสู่อริยภูมิเบื้องหน้าโน้น เทอญ.

พระวิสุทธิ์ จตฺตมโล

(พระวิสุทธิ์ จตฺตมโล)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส

พร้อมด้วยคณะสงฆ์วัดไทรงามธรรมธราราม

คุณความดีที่ยังคงอยู่...ตลอดไป

เมื่อปี ๒๕๒๘ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสมาสัมผัสบรรยากาศในวัดไทรงามฯ เป็นครั้งแรก และก็มาในช่วงเทศกาลอยู่บ่อย ๆ จนเมื่อปี ๒๕๓๖ พี่สาวมาบวชเป็นชี ข้าพเจ้าจึงได้มาบวชเนกขัมมะอยู่เป็นเวลานาน ได้เริ่มเรียนรู้วิถีชีวิตของคนวัดตั้งแต่บัดนั้น และหลังจากนั้นก็ห่างไปทำหน้าที่ทางโลก จนกระทั่ง ปี ๒๕๔๖ ข้าพเจ้าเข้ามาวัดไทรงามฯ อีกครั้ง เพื่อขอบวชเป็นชี โดยมีพระครูสังฆกิจจานุยุต เป็นผู้บวชให้ และได้มีโอกาสทำงานหลายอย่างร่วมกับท่านตั้งแต่บวชใหม่ ๆ ได้เห็นอุปนิสัย ปฏิปทาของท่าน ท่านจะวางตัวเป็นกันเองกับทุกๆ คนเสมอ คิดเสมือนทุกคนเป็นญาติของท่าน และยังเคยแวะไปเยี่ยมครอบครัวของข้าพเจ้า เมื่อครั้งเดินทางผ่านจังหวัดชุมพรอีกด้วย

ท่านเป็นผู้ที่มีความเมตตาสูงยิ่ง ไม่ว่าใครจะมีความทุกข์เดือดร้อนประการใด ทั้งเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ เช่น น้ำไม่ไหล ไฟไม่สว่าง ส้วมเต็ม ห้องชำรุด ฯลฯ โดยเฉพาะเรื่องเจ็บป่วย ขอเพียงแค่ให้ท่านรู้ และไม่จำเป็นต้องบอกกับท่านโดยตรง ไม่ว่าท่านจะรู้จากใคร ท่านจะไม่เคยนิ่งดูดาย ไม่ว่าจะเป็น วัน หรือเวลาใด ท่านก็ไม่เคยเกี่ยง ไม่เคยปฏิเสธที่จะช่วยเหลือผู้ใดเลย

คืนหนึ่ง เวลาประมาณเที่ยงคืนเศษ ขณะที่ทุกคนกำลังหลับสนิท แม่ชีสูงอายุคนหนึ่ง เกิดอาการเส้นเลือดในสมองตีบอย่างเฉียบพลัน หายใจไม่สะดวก เป็นอัมพาตครึ่งซีก ซีกซ้ายทั้งตัวขยับไม่ได้ จึงใช้

มือขวา เคาะที่พื้นเพื่อให้เพื่อนข้างห้องรับรู้เพื่อนชีโทร.แจ้งท่านพระครู ท่านมาดูทันที แล้วจึงงัดหน้าต่างปีนเข้าไปในห้องเพื่อนำตัวแม่ชีส่งโรงพยาบาล อย่างทันเหตุการณ์ บัดนี้ แม่ชีท่านนั้นยังมีชีวิตอยู่ช่วยเหลือตัวเองได้บ้างแล้ว รอดชีวิตมาได้จากความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีของท่านในครั้งนั้น เนื่องจากวัดไทรงามฯ เป็นวัดที่มีบุคลากรมาก ทั้งพระ แม่ชี หรือเนกขัมมะที่อยู่ประจำส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นผู้สูงอายุด้วยกันทั้งสิ้น เหตุการณ์ในลักษณะนี้จึงเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง กับคนใดคนหนึ่งโดยไม่เลือกเวลาเสมอ และเพราะท่านเป็นผู้ที่มีเมตตาอย่างไม่มีประมาณ ผู้สูงอายุหลายท่านจึงหวังฝากผีฝากไข้ไว้กับท่าน

ท่านเป็นนักเดินทาง เนื่องจากวัดไทรงามฯ มีสำนักที่เป็นสาขาอยู่หลายแห่ง ทั่วประเทศ ท่านจึงจำเป็นต้องเดินทางไปร่วมงาน ของแต่ละสำนักอยู่เสมอ บ่อยครั้งที่ร่วมเดินทางกับท่าน แล้วเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา นานัปประการแต่พวกเราก็แคล้วคลาดปลอดภัยกันมาทุกครั้ง จนหลายคนให้สมญานามว่า “ทุลักทุเลทัวร์” แต่ถึงกระนั้น เมื่อท่านเอ่ยปากชวนไปไหนก็ยังไม่ค่อยมีใครปฏิเสธกันอยู่ดี

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ข้าพเจ้า เป็นคนหนึ่งที่นั่งอยู่ในรถบัสบิณฑบาตของวัด อยู่ในเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นซึ่งได้รับบาดเจ็บแต่เพียงเล็กน้อย เมื่อลงมาจากรถแล้ว เห็นความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ขณะที่ยังหาตัวของท่านไม่เจอ ก็ยังหวังว่า พวกเราจะเจอท่านในสภาพดี ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส จากที่ใดที่หนึ่ง สักแห่ง แม้นว่า เห็นว่าท่านได้จากพวกเราไปแล้ว ร่างของท่านนอนนิ่งอยู่ ก็ยังรู้สึกเหมือนกับว่าท่าน

ยังคงอยู่กับพวกเราอยู่ดี หรือแม้แต่ขณะนี้ ซึ่งข้าพเจ้ากำลังเขียนบทความนี้อยู่ ก็ยังรู้สึกว่า ท่านยังอยู่กับพวกเราเสมอ ยังไม่ได้จากไปไหน

ด้วยคุณความดีที่ท่านพระอาจารย์ได้กระทำไว้ เผื่อแผ่ไปให้ทุกท่านอย่างทั่วถึง ข้าพเจ้าเชื่อว่า พระคุณเจ้า แม่ชี หรือญาติโยม หลายท่านที่คุ้นเคยกับท่านและเคยได้รับความเมตตาอนุเคราะห์นานาประการจากท่าน จะเข้าใจซึ้งถึงความรู้สึกนี้เป็นอย่างดี ขอให้ดวงวิญญาณของพระคุณอาจารย์ที่เคารพยิ่ง จงได้ประสบกับสิ่งที่ท่านปรารถนาไว้ ด้วยเทอญ.

(แม่ชีบุษยมาศ บ่วงราบ)
และคณะอุบาสก อุบาสิกา วัดไทรงามธรรมธราราม

อาลัย
พระครูสังฆกิจจานุยุต

วิถีการมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ ท่านสาธุชนทั้งหลายสามารถที่จะเลือกได้ด้วยกฎแห่งการกระทำ แต่การสูญสิ้นอิริยาบถทั้งสี่ของเราท่านทั้งหลาย ไม่สามารถที่จะเลือกวัน เวลา สถานที่ หรือเหตุภาวการณ์สูญสิ้นได้ เช่นเดียวกับ ***มรณกาล*** ของหลวงพ่อพระละเอียด หรือพระครูสังฆกิจจานุยุต อดีตเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธาราม อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ท่านจากไปด้วยภาวการณ์อันไม่คาดคิดได้ ทั้ง ๆ ที่มีศาสนกิจที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ และจะดำเนินการอีกหลายประการ

การสูญเสียพระสังฆาธิการ ที่มีวัตรปฏิบัติดีงามเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่มุ่งหวังให้ผู้อื่นได้ประโยชน์สุขนั้นนับว่าเป็นการสูญเสียศาสนทายาทในพระพุทธศาสนาที่ยิ่งใหญ่ ก่อนท่านพระครูสังฆกิจจานุยุตจะมรณภาพประมาณ๑ สัปดาห์ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีโอกาสมาพบท่านเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับการพิจารณาขอให้วัดไทรงามธรรมธารามเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น ท่านพระครูสังฆกิจจานุยุตมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และยังเชิญชวนให้คณะเจ้าหน้าที่รับประทานอาหารกลางวันที่วัด ในบางโอกาสที่ได้เข้าไปที่วัดจะพบเห็นท่านลงมือทำงานก่อสร้างกวาดลานวัด ซักจีวรด้วยตนเอง ท่านจะออกบิณฑบาต เพื่อสงเคราะห์ญาติโยมอยู่เสมอมิได้ขาด ท่านพระครูสังฆกิจจานุยุต เป็นผู้ที่มีความเป็นสมณสารูปที่ควรแก่การบูชา

ท่านจึงเป็นบุคคลประเภท ***"มืดมาแต่สว่างไป"*** ดังพุทธพจน์ที่ตรัสกับพระเจ้าปเสนทิโกศล

ในนามเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ใคร่ขอแสดงความเสียใจต่อบรรดาญาติมิตร ศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อละเอียดหรือพระครูสังฆกิจจานุยุต ไว้ ณ โอกาสนี้ และขอให้กุศลกรรมที่ท่านได้กระทำไว้จงเกื้อกูลนำเข้าถึงไตรทิพย์สถานด้วยเทอญ

(นายยงยุทธ จันทร์ตรี)
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี

อาลัยพระครูสังฆกิจจานุยุต

วันที่ 18 ธันวาคม 2551 เวลาประมาณ 05.50 ดิฉันได้รับโทรศัพท์จากแม่ชีดาราหรือแม่ชีอ้วน ที่ทางบ้านดิฉันนับถือกันเสมือนพี่น้องที่อยู่วัดไทรงามว่ารถบิณฑบาตของวัดไทรงามได้ประสบอุบัติเหตุ ที่โพธิ์ม่วงพันธ์ ไม่รู้ว่ามีใครเป็นอะไรบ้าง ในรถมีพระครูสังฆกิจจานุยุตได้นั่งไปบิณฑบาตด้วย แม่ชีบอกว่าได้โทรศัพท์ไปบอกกับยงยุทธ น้องชายว่า ให้ไปดูที่เกิดเหตุแล้ว ถ้าต้องการรู้รายละเอียดให้โทรไปถามดู ดิฉันได้โทรหาน้องชาย ติดแต่ไม่รับสาย ดิฉันจึงได้โทรกลับไปทางบ้าน ถามน้องสะใภ้ว่า น้องชายโทรส่งข่าวมาบ้างหรือยัง ทางบ้านก็บอกว่ายัง โทรเข้ากุฏิหลวงพ่อใหญ่ ก็สายไม่ว่าง ดิฉันติดต่อใครไม่ได้เลย ในขณะนั้นในใจก็ภาวนาว่าขออย่าให้หลวงพี่ไปกับรถบิณฑบาตเลย หรือขอให้ติดกิจนิมนต์ที่อื่น หรืออยู่ที่วัดทีเถอะ สักพักใหญ่น้องชายได้โทรกลับมาส่งข่าวบอกดิฉันว่าให้ใจดีๆ จะส่งข่าวหลวงพี่ แล้วเสียงก็เงียบไป ดิฉันก็ได้ถามว่า "ยุทธเจอหลวงพี่หรือเปล่า หลวงพี่ได้ไปกับรถบิณฑบาตหรือเปล่า" แต่ไม่มีเสียงตอบกลับมา จนกระทั่งน้องชายตอบว่า "หลวงพี่มรณภาพแล้ว" มือไม้ดิฉันอ่อนไม่มีเรี่ยวแรงจะทำอะไรเหมือนสมองไม่สั่งงาน มันตื้อไปหมด พอนึกได้ ดิฉันได้โทรศัพท์ไปบอกสามีว่า ยุทธโทรมาบอกว่าหลวงพี่มรณภาพแล้ว สามีก็บอกว่าให้ทำใจดีๆ ตั้งสติให้ดี ไม่ต้องทำอะไร ให้รอก่อน จะรีบกลับ ตั้งแต่รู้ข่าว จนมาถึงวัดไทรงาม ดิฉันกินอะไรไม่ลงเลย คอมันตีบไปหมด ร้องไห้ไม่ออกน้ำตามันตกใน

นึกถึงอดีตที่ผ่านมา หลวงพี่มีแต่ให้ทุกๆ คน ไม่ว่าจะเป็นญาติเป็นพี่เป็นน้อง หรือแม้กระทั่ง พระ ชี อุบาสก อุบาสิกา ญาติโยม ที่รู้จัก เรื่องน้ำใจไม่ต้องห่วงท่านมีให้เกินร้อย จะไปเหนือ อีสาน หรือใต้ก็ตาม ท่านจะมีของติดไม้ติดมือมาฝากมากบ้างน้อยบ้าง ฝากซื้อก็ซื้อให้ทุกครั้ง เมื่อปี 2520 ดิฉันเรียนจบ ปวช. จะเรียนต่อ ปวส. แต่แม่ไม่ให้เรียน ความอยากเรียน ดิฉันได้ไปหาหลวงพี่ที่วัดไทรงาม ในขณะนั้นยังเป็นสำนักวิปัสสนาไทรงาม บอกว่าอยากเรียนต่อ แต่แม่ไม่ส่ง พูดไปร้องไห้ไปหลวงพี่สงสารบอกว่า "ไม่เป็นไร เดี๋ยวหลวงพี่สึก ไปทำงานส่งเรียนเอง" หลวงพ่อใหญ่(หลวงพ่อแป้น) พอทราบข่าวก็มาพูดกับดิฉันว่า "อย่ามาสึกพระฉันไม่ได้นะ" ดิฉันนึกละอายใจ พ่อแม่ยังไม่สึกพระ แล้วเราจะมาสึกพระได้อย่างไร ตั้งแต่นั้นมาพอดิฉันไปวัดเอง หลวงพ่อใหญ่ก็จะพูดกับดิฉันว่า อย่ามาสึกพระฉันไม่ได้นะ ทุกครั้ง

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลวงพี่จะรักน้องๆ เสมอต้นเสมอปลาย ยิ่งถ้าเห็นดิฉันทำงานเครียดๆ ก็จะชวนไปทำบุญทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ช่วงออกพรรษา หรือช่วงปีใหม่ เสมอๆ ทางเหนือ ทางใต้ ยกเว้นทางอีสานที่ดิฉันไม่เคยไป เพราะกลัวร้อนกลัวหนาว

เมื่อก่อนนี้ เวลาที่ดิฉันมาวัดไทรงาม ก็จะเจอหลวงพ่อละออง (บิดา) แม่ชีสังวาลย์ (มารดา) และพระครูสังฆกิจจานุยุต (พี่ชาย) ตลอด พอหลวงพ่อละอองมรณภาพ แม่ชีสังวาลย์ (มารดา) และพระครูสังฆกิจจานุยุต (พี่ชาย) ก็ยังอยู่ พอแม่ชีสังวาลย์ ถึงแก่กรรม พระครูสังฆกิจจานุยุต (พี่ชาย) ก็ยังอยู่ ต่อไปนี้ดิฉันมาวัด ไม่มีใครให้เห็นอีกแล้ว คงจะเหลือแต่คุณงามความดีของทุกท่านที่จากไปเท่านั้นที่ยังอยู่

ด้วยความรักและอาลัยยิ่ง
ดาราวรรณ - ยงยุทธ ม่วงงาม
และญาติ ๆ ของพระครูสังฆกิจจานุยุต

แด่ท่านพระครู

ครอบครัวของดิฉันมาวัดไทรงาม ฯ ตั้งแต่ปี 2542 มากันเป็นประจำ จนกระทั่งพระภิกษุและแม่ชีต่างเรียกว่า "ครอบครัวสุขสันต์" พระภิกษุสงฆ์รูปหนึ่งของวัดไทรงามที่ดิฉันได้พบเห็น ท่านมีบุคลิกแคล่วคล่องว่องไว สมบูรณ์แข็งแรง ไม่สูงมาก ผิวพรรณเข้มจนเป็นสีน้ำตาลแดงแก่ เพราะถูกแดดเผาจากการทำงาน แต่ทว่ามีแววตาและใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายปราศรัยกับญาติโยมอย่างไม่ถือตัว มีเมตตาสูงที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือนได้ยาก ท่านคือ พระครูละเอียด หรือพวกเราเรียกติดปากกันว่า **พระครู**

พระครูปฏิบัติหน้าที่และช่วยงานวัดอย่างสม่ำเสมอ จึงจะเห็นท่านไปปรากฏตัวอยู่ตามจุดต่างๆ เพื่อซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดภายในวัด เห็นที่โบสถ์เพื่อบวชพระ ที่กุฏิหลวงพ่อใหญ่เพื่อบวชเนกขัมมะ ที่รถวัดหรือรถตู้เพื่อไปกิจนิมนต์ รวมถึงการออกโคจรบิณฑบาต เวลาญาติโยมร้องขออะไรจากท่านมักจะได้รับการอนุญาตเสมอ โดยวลีที่เป็นคำตอบคือ **จัดให้**

ต่อไปนี้ไม่มีอีกแล้ว ภาพ วลี เหล่านั้น ยังคงเหลือแต่ความทรงจำที่มิอาจลืมเลือนได้ พระครูจากไปอย่างไม่คาดฝัน ทั้งที่รู้ว่าทุกอย่างในโลกเป็นไปตามกรรม แต่ก็อดใจหายไม่ได้ ยังคงระลึกถึงท่านอยู่เสมอ ด้วยความรัก ความเมตตา และความผูกพันที่มีต่อครอบครัวของดิฉัน ขอตั้งจิตอธิษฐานว่า สิ่งดีอันใด บุญอันใด กรรมดีอันใดที่ได้

กระทำมาในทุกภพชาติ ขอให้ดวงวิญญาณของท่านพระครูสถิตอยู่ ณ สรวงสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ด้วยเทอญ

กสิณา ฤทธิ์เลิศชัย

ผมกราบนมัสการพระครูที่ให้ความเมตตาปราณีที่พักแก่ผมและครอบครัวมาเสมอ ด้วยอนุภาพแห่งอานิสงค์ผลบุญที่ครอบครัวผมได้สร้างสมมา หวังว่าจะช่วยนำพาให้มีโอกาสได้พบและเจอท่านพระครูอีกทุกภพทุกชาติเทอญ

สาธิต ฤทธิ์เลิศชัย

ขอให้หลวงพ่อพระครูมีความสุขครับ ผมคิดถึง

ด.ช.อัครวิทย์ ฤทธิ์เลิศชัย (น้องก้าว)

แด่ท่านพระครู

ครอบครัว คุณแม่ฉลองํ คุณบุษบา สร้อยทอง ได้รู้จักกับพระครูสังฆกิจจานุยุต เมื่อ ปี พ.ศ.2518 ที่ถ้ำโชติธรรม (ถ้ำเม่น) ต.ธงชัย อ.เมือง จ.เพชรบุรี ท่านบวช พรรษาที่ 2 ท่านได้ติดตาม พระอาจารย์-ประทวน ชาวเขาดินซึ่งเป็นผู้ถวายที่ดินให้วัดไทรงามฯ ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อธมฺมธโร ภิกขุ ไปปฏิบัติธรรมกัมมัฏฐานที่ ถ้ำโชติธรรม เพชรบุรี ไปช่วยงานก่อสร้างกุฏิสงฆ์ บางครั้งท่านก็จะไปเยี่ยมหลวงพ่อเณรแก้วมณี พลวิเศษ ที่ถ้ำจันทร์ อยู่ใกล้กับถ้ำโชติธรรม ในถ้ำจันทร์มีต้นจันทน์ ต้นใหญ่มาก มีอายุเป็นร้อยๆ ปี คุณแม่ฉลอง แกจะหาบน้ำจากเนินเขาขึ้นไปถวายพระ

หลังจากนั้นก็ไม่ได้พบท่านอีกเลยเป็นเวลานาน 14 ปี ต่อมาคุณตาอ้น ได้ให้ดิฉันไปติดต่อขอถวายยุ้งข้าวที่วัดไทรงามฯ ปี 2531 โดยมีหลวงพ่อธมฺมธโร ภิกขุ เป็นผู้รับการถวายยุ้งข้าว ทางวัดไทรงามฯ ได้ส่งพระอาจารย์ละเอียด จกฺกธมฺโม ไปขนย้ายยุ้งข้าวกับพระอีก 8 รูป ท่านได้ห่อข้าวจากวัดไทรงามฯ ไปฉันที่บ้าน โยมถามท่านว่า ท่านห่อมาทำไมที่บ้านนี้ก็มีอาหารให้ฉัน ท่านก็บอกว่า “อาตมา ก็เอามาเผื่อไว้ถ้าโยมไม่จัดเตรียมไว้ให้ อาตมาจะไปฉันที่ไหนล่ะ” ตอนเจอพระครู-สังฆกิจจานุยุต ที่บ้านโยม จำท่านไม่ได้ เพราะไม่ได้เจอกันนานประมาณ 10 กว่าปี ดิฉันก็มองหน้าท่านว่าเคยเห็นหน้าที่ไหนนะ สักพักก็จำได้ว่า เคยพบท่านที่ จ.เพชรบุรี ดิฉันดีใจที่พบท่านอีก

ต่อจากนั้น ดิฉันก็มาที่วัดไทรงามฯ ทุกปี และก็ได้นำกฐินมาทอดถวายมากบ้าง น้อยบ้าง และดิฉันก็มาปฏิบัติธรรมในช่วงเวลาว่าง

ก็ได้อานิสงส์และบุญกุศลจากท่านพระครูสังฆกิจจานุยุตแนะนำทาง ไปสู่มรรคผลนิพพาน รักษาศีล 5 ศีล 8 และบริจาคทานด้านการก่อสร้างช่วยเหลือการสร้างกุฏิสงฆ์พระอาพาธที่วัดดอนเตาอิฐ ช่วยสร้างพระประธานในอุโบสถ และอุโบสถวัดทุ่งกระพังโหม ได้ช่วยงานปิดทองฝังลูกนิมิตจนแล้วเสร็จ ช่วยการก่อตั้งกองทุนมูลนิธิร่วมทาง รพ.จันทรุเบกษา โดยมี พลอากาศโท นายแพทย์ชัชวาลํ น.อ.หญิงรัศมี ณ นคร เป็นประธานในการก่อตั้ง มอบให้ รพ.จันทรุเบกษา เมื่อ ปี พ.ศ. 2542 และในปี พ.ศ.2548 คณะแพทย พลอากาศโท นายแพทย์ ชัชวาลํ น.อ.หญิงรัศมี ณ นคร, น.อ.หญิงอัณรา พักสุวรรณ, คุณบุษบา สร้อยทอง และประชาชนศิษยานุศิษย์ มีความศรัทธาในพระครู-สังฆกิจจานุยุต ที่ท่านได้อุทิศตนทั้งกายและใจ ช่วยเหลือกิจการของพระศาสนาและการช่วยเหลืออนุเคราะห์ยานพาหนะจัดซื้อด้วยเงินส่วนตัวของท่านเอง เพื่อใช้ในการส่งพระ, แม่ชี ไปโรงพยาบาลเวลาเจ็บไข้-ได้ป่วย และภารกิจของสงฆ์ที่จะไปเผยแผ่พระศาสนา จึงได้พร้อมใจกันจัดตั้งกองทุนบุญนิธิพระครูสังฆกิจจานุยุตไว้ให้ท่านใช้ตามอัธยาศัยเมื่อจำเป็น โดยตั้งพระอาจารย์วิสุทธิ์ จตฺตมโล และพระอาจารย์สุพจน์ เถรธมฺโม เป็นผู้ดูแลกองทุนของท่าน เพื่อที่ท่านจะได้ใช้ในการเผยแผ่พระศาสนาต่อไป

ท่านพระครูสังฆกิจจานุยุตนี้ เป็นผู้มีเมตตาแก่พระ, แม่ชี และลูกศิษย์ตลอดเวลา 30 กว่าปี ไม่เคยเห็นท่านโกรธใครเลย มีแต่ยิ้มแย้มแจ่มใส ชวนให้มาปฏิบัติธรรมพาเพื่อนๆ ญาติโยม " มากันนะโยม สะสมบุญไว้เพื่อจะได้หลุดพ้นจากความทุกข์ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย

อาตมาปฏิบัติเพื่อไปสู่แดนมรรคผลนิพพาน" ท่านได้พูดก่อนที่ท่านจะจากพวกเราไป ก่อนประมาณ 5 เดือนกว่า ท่านพูดเป็นนัยๆ ว่าจะขอสร้างพระหินหยกอีก 2 องค์ ก็จะหยุด ดิฉันจึงขอท่านอย่าหยุดเลย สร้างได้ให้สร้างไปเรื่อยๆ ท่านก็มิได้ตอบอะไร วาระสุดท้ายที่พบท่าน ดิฉันและครอบครัว พร้อมทั้งคณะ ขอบุญอันใดที่ท่านทำแล้ว ดิฉันขออนุโมทนา กุศลอันใดที่ดิฉันและคณะได้ทำแล้ว ขอถวายเป็นพุทธบูชาแก่พระครูสังฆกิจจานุยุตและบูรพาจารย์ที่มีจิตใจกว้างดังแม่น้ำสุดจะประมาณ

ขอคุณพระศรีรัตนตรัย เทพทั้งหลาย จงคุ้มครองดวงวิญญาณของท่านสู่สรวงสวรรค์ เข้าสู่มรรคผลนิพพานเทอญ...สาธุ

ขอกราบนมัสการพระครูสังฆกิจจานุยุต

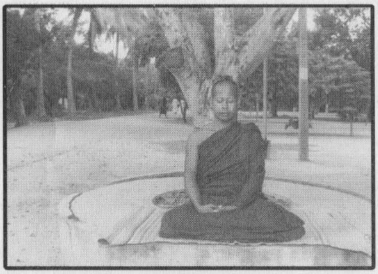
บุษบา สร้อยทอง

พลทหารวรินทร์ สังข์คต และคณะ

" ทีแรกเจอดูผิด คิดว่า นั่นพระลูกวัด
ถึงได้เดินปัดกวาด ไม่สะอาด มอมแมม
ได้ทราบจากชี ท่านนี้แล คือเจ้าอาวาส
เคยทราบประวัติ องค์นี้หรือ แจ้งมโนสัมผัส มโนวิญญาณ
ขอนอบน้อมอัญชลี ท่านผู้นี้ว่าพระอริยะ
คุณธรรมสูงนัก จึงได้หักมานะสิ้น
ประโยชน์ตนถึงพร้อม ยังนอบน้อมดั่งผืนดิน
โยธาเอาธุระสิ้น เพียรสร้างสินสำนักอริยะวงศ์"

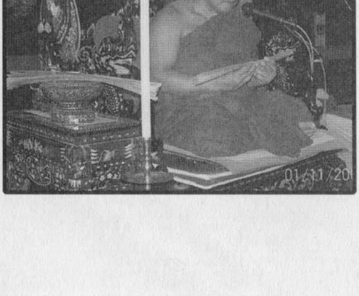
นิติกร อบจ.อยุธยา

อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา

ความชำนาญพิเศษ แสดงพระธรรมเทศนาทั่วไป / ภาคสาธิตการปฏิบัติวิปัสสนา ด้านนวกรรม / การปลูกต้นไม้

ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม

ท่านพระครูสังฆกิจจานุยุต ได้เล่าประสบการณ์ การปฏิบัติธรรม ไว้ในงานประชุมสัมมนาพระวิปัสสนาจารย์ ครั้งที่ ๑๒ ณ วัดไทรงาม-ธรรมธาราม ว่า

"เมื่อเริ่มที่จะมาปฏิบัตินั้นก็ไม่รู้ว่าจะมาอยู่ที่ไทรงามนี้ได้อย่างไร เพราะว่ายังไม่ได้รู้จักใครเลยที่เริ่มมาปฏิบัติที่วัดไทรงามนี้ก็เนื่องจากว่าโยมของกระผมเองได้มาปฏิบัติธรรม เป็นโยมแม่คุณอายุเจ็ดสิบกว่าปีแล้ว ท่านก็บอกว่าไหน ๆ จะบวชทั้งทีแล้วก็มีเวลาน้อยแค่สามเดือน ก็ให้มาปฏิบัติธรรมที่วัดไทรงาม เพราะว่าดีปฏิบัติแล้วสึกออกไปแล้วจะได้เป็นคนว่านอนสอนง่ายมีธรรมะ ท่านกล่าวอย่างนั้นนี้ก็ไม่เคยมาเหมือนกันว่าวัดไทรงามอยู่ที่ไหน เพราะว่าเมื่อก่อนถนนเขายังไม่ได้ตัดมา พึ่งมาตัดตอนหลังสายสุพรรณ-อ่างทอง ต้องมาทางอ้อมขี่รถมาตามคันคลองครับ ถนนนี้ยังไม่มีต้องตัดมาอ้อมไกลโน้น ไปเกือบถึงศรีประจันต์ บางทีก็มาส่งของบ้างอะไรบ้าง พอบวชเสร็จก็มาเลยบวชอยู่ที่วัดพร้าวด้วยกัน เมื่อบวชมาแล้วก็มาประพฤติปฏิบัติธรรมตอนนั้น ก็มีหลังคามุงจากครับหลังเล็ก ๆ อยู่ข้างหลังศาลาประชุมสัมมนาแห่งนี้ ที่ดินนี้ก็ยังไม่ได้ซื้อ และก็ในดงไทรก็ไม่มีถ้ำ ข้างหลังนั้นมีแต่กุฏิจากรอบ ๆ หลวงพ่อใหญ่ก็ยังไม่มา มีพระเดชพระคุณพระอาจารย์นิลและก็อาจารย์ภัทธะเป็นครูบาอาจารย์สอน ท่านก็แนะนำการประพฤติปฏิบัติว่าการปฏิบัติธรรมที่จะทำให้เราล่วงพ้นจากความทุกข์ความเกิดความแก่ความเจ็บความตายไปได้ คือการเจริญมหาสติปัฏฐานสี

ท่านก็เทศนาให้ฟังแต่กระผมเองยังไม่เคยศึกษาธรรมะมาก่อน ก็ไม่เข้าใจ แต่ก็อาศัยความเพียรความพยายามที่เราตั้งใจที่จะมาศึกษาปฏิบัติธรรม แต่ก็ไม่คิดว่าจะอยู่มาถึงจนป่านนี้เหมือนกันนะครับเมื่อเริ่มมาปฏิบัติแล้ว ท่านก็ให้ยกมือท่านสอนให้ยกมือ ยืน เดิน นั่ง นอน เวลานั่งยกมือก็ให้จับความรู้สึกที่กลางใจมือหรือปลายนิ้วมือนะครับ นี้ให้ขยับแต่ว่าใหม่ ๆ ท่านไม่ได้สอนให้ขยับเพิ่งมาทีหลัง แต่พอขยับแล้ว ทำให้มีสติควบคุมอารมณ์ได้ดี ผมก็เลยมายกมือขยับยกมือกับท่านอย่างนี้ บางครั้งก็อธิษฐานจิตใจว่า เราถ้าไม่ได้ครึ่งชั่วโมงจะไม่ยอมหยุดยก เมื่อยกไป ๆ แล้วพอมันเมื่อยมือขวาก็ยกมือซ้ายอีกยกไปมาก ๆ เข้า เออ! มันก็ดีเหมือนกัน แต่ก็พยายามทำอยู่หลายเดือนเหมือนกัน ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ ไม่ค่อยแจ้งชัด แต่ก็พยายามอธิษฐานจิตใจสร้างบารมีไปเรื่อย ๆ คิดว่าออกพรรษาเราคงจะได้ธรรมะเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปใช้ในกิจการทางโลกบ้างก็ดีเหมือนกัน เมื่อทำไปได้ประมาณสักสองเดือนเศษ ๆ ก็มีเพื่อนพระด้วยกันมาจากพิจิตร ได้มาชวน ท่านก็บอกว่า "เออท่าน แหมท่านทำความเพียรดีนี่ อยากจะให้ท่านไปเที่ยวนรกเที่ยวสวรรค์นะ ดีนะท่านทำความเพียรเก่ง ๆ เนี่ยไปได้ทีเดียว" ผมเองก็ยังสงสัย เอ! มันจะไปได้ยังไง จริงหรือเปล่านรกสวรรค์เนี่ย ท่านก็มาชวนแล้วชวนอีกอยู่นั่นแหละ เพราะไอ้ความสงสัยก็เลยลองทำดูเหมือนกัน เขาเรียกว่าใช้การเจริญฌาน หรือด้วยอำนาจของสมาธิ ก็ทำความเพียรแล้วน้อมจิตดิ่งลงไปเลย โน่นจะไปเมืองนรก เมืองนรกนี้ก็ไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหนแต่ก็ได้ยินได้ฟังว่ามันอยู่โน่นเขาคิชกูฏในประเทศอินเดีย ก็น้อมจิตไปอยู่เรื่อย ทำสมาธิ ยืน เดิน นั่ง นอน วัน ๆ หนึ่งหลาย ๆ ชั่วโมง ทำอยู่ประมาณ

ตั้งร่วม ๆ ครึ่งเดือน จึงได้เกิดนิมิตแสงโอภาส ต่าง ๆ เนี่ยทำให้เราไปได้เหมือนกันนะครับอันนี้ผมจะเล่าเรื่องนิมิตให้ฟังเพราะว่าบางท่านหรือว่าพระคุณเจ้าท่านก็อาจจะสงสัย หรืออาจจะติดในนิมิตมาบ้างก็ได้ เมื่อวานนี้ก็ได้คุยกันองค์หนึ่ง ท่านก็สงสัยเรื่องนิมิตเรื่องไปนรกสวรรค์ และก็มาสนทนาวันนี้ ก็ได้ถือโอกาสเล่าให้พระคุณเจ้าและญาติโยมที่สนใจได้ฟังกันอีกนะครับ ได้ฟังองค์เดียวบางทีก็ไม่รู้ครับ ตามที่กระผมได้ศึกษาปฏิบัติมา เมื่อกระผมได้ทำอย่างนั้นแล้ว ได้ประมาณสักสิบกว่าวันเนี่ย ตอนนั้นกุฏิอยู่ข้าง ๆทางด้านขวามือของผมเนี่ยเมื่อทำไปแล้วมันก็เกิดนิมิตจริง ๆ แสงโอภาสขึ้นมาว่าตัวของเราเองนี่ เหมือนกับเราห่มดองอย่างนี้เดินไปบนเขาคิชกูฏ ในเวลาประมาณสักห้าโมงเย็นน่าจะได้ เดินขึ้นไปยอดเขา ในขณะที่เดินไปบนยอดเขา ก็ได้ไปเจอกับพญาครุฑตัวใหญ่ เหมือนที่เราเห็นในแบงค์ พญาครุฑตัวใหญ่พูดได้เหมือนคน ผมเองก็แปลกใจว่าครุฑตัวนี้ทำไมถึงพูดได้เขาก็ถามว่า “เอพระคุณท่านจะมาเที่ยวเมืองนรกหรือ” อาตมาก็เลยบอกว่า อาตมาก็อยากจะมาเที่ยวเมืองนรก ไม่เคยเห็นอยากจะเห็น ก็ว่าถ้าอยากมาเที่ยวเมืองนรกจริง ๆ ก็โดดลงไปซิ อยู่ที่นู่นแน่ะ เขาก็ชี้ลงไป โอ้โห! ลึกน่าดู! จากยอดเขาลงมานี่ระยะทางหลายร้อยเมตรทีเดียวข้างล่างก็มองไม่เห็นอะไรเลย มีแต่ฝ้าขาวไปหมดด้วยความอยากรู้อยากเห็นก็ว่าเอาถึงตายก็ยอมล่ะก็เลยโดดลงมาจากยอดเขาเหมือนกันท่านบอกว่าเป็นเขาคิชกูฏเมื่อโดดลงมาแล้ว ไอ้ตัวมันก็ลงไม่เร็วหรอกครับ มันก็เหมือนกับเราโดดร่มค่อย ๆ ลอยลง ๆ มา จนกระทั่งถึงพื้นดิน เมื่อถึงพื้นดินเสร็จแล้วก็มีควันเต็มไปหมดเลย และก็มียมบาลสองคนมารับอาตมาไป ท่านก็

บอกว่า "มาเที่ยวเมืองนรกนะดีแล้ว เดี๋ยวจะพาไป" พอประตูนรกเปิด มันก็เต็มไปหมดละครับ เสียงร้องกันเต็มไปหมด มีทั้งกระทะทองแดงลูกใหญ่ ๆ ตั้งโบกไฟ ผู้คนมากมายลอยอยู่ในกระทะถูกไฟต้มอยู่ตลอดเวลา อาตมาก็อุทานว่า เอ! นรกมันมีจริง ๆ หรือนี่ ไอ้ภาพเหล่านี้เรามันเคยเห็นในศาลา ที่ไปทำบุญวันพระกับโยมพ่อโยมแม่ พอเรามาเจอจริง ๆ เอ มันมีจริง ๆ หรือเนี่ย ก็เลยอุทานออกไปอย่างนั้น ก็เดินไปเรื่อย ๆ ยมบาลสองคนก็เลยพาไปชมหลายแห่งหลายที่ บางท่านก็ปีนต้นงิ้วนะครับ ถูกหอกแทงแร้งกิน และก็ถูกหมากัดร้องครวญครางกันอยู่มากมายทีเดียว ผมก็ยังสงสัยว่า เอ! ทำไมมันมีจริง ๆ นะ เขาก็พาเดินไปหลายแห่ง จนกระทั่งไปอีกที่หนึ่ง ก็มีคนถูกเสียบเป็นแถว เหมือนกับเสียบปลาย่าง ถูกเสียบดิ้น บางท่านก็มีแต่ซี่โครง โดนเสียบเป็นแถวเป็นตับไปหมด เหมือนกับปลาถูกเสียบย่างไฟ ผมก็เลยถามว่า เอ! ทำไมคนเหล่านี้จึงได้มาถูกเสียบถูกย่างแบบนี้ ยมบาลอีกคนก็บอกว่า พวกนี้มนุษย์ใจบาปหยาบช้า เมื่อเป็นมนุษย์เสียบปลาทั้งเป็นเผาไฟ เมื่อตายเลยต้องมารับทุกขเวทนาอย่างนี้ แหมคิดถึงการเสียบปลาเสียบปูแล้วไอ้ผมนี่มันเสือปลาอยู่แล้ว เมื่อเป็นฆราวาสเนี่ย เสียบมาไม่รู้เท่าไหร่ก็นึกสะดุ้งใจมันแปล๊บ เข้าไปในใจว่าเรานี่ โอ้ย เสียบมาไม่รู้เท่าไหร่ไม่รู้ตายจะตกนรกหรือเปล่าก็ไม่รู้ ก็เดินไปเรื่อย พอเดินไป ๆ ก็ไปเจอกองกระดูกคนสูงยิ่งกว่ายอดมะพร้าวที่วัดไทรงามนี่เสียอีก มีเยอะทีเดียวมากมาย ก็สงสัย ก็ถามยมบาลว่า เอ! กะโหลกคนนี่มากมายจริง ๆ ไม่รู้ว่าตายกี่ร้อยภพกี่ร้อยชาติ ถึงได้มาสุมกันอยู่อย่างนี้ ไม่รู้กี่คน ก็เลยถามยมบาลไปว่า "ยมบาล อาตมานี่ เคยตกนรกมาบ้างหรือเปล่า" ยมบาล

ก็ย้อนถามอาตมามาอีกว่า “ท่านอยากจะดูกะโหลกของท่านหรือ” อาตมาเองก็เลยบอกว่า ก็อยากจะรู้ว่าเคยตกนรกมาบ้างหรือเปล่า เขาก็ชี้หัวกะโหลกทั้งหมดเลยที่กองอยู่นั่นแหละ ของท่านทั้งนั้นเลย แหมพอเห็นแล้วมันสะดุ้ง โอ้โห! เป็นล้าน ๆ มันนับไม่ถ้วนจริง ๆ ตกใจครับเดินออกไปใจฝ่อเลย โอ้เรานี่เคยตกนรกมาไม่รู้กี่ภพ กี่ชาติ มันนับชาติไม่ถ้วน เอ! มันมีจริง ๆ หรือนี่ ก็จริงไม่จริง เราก็ไปเห็นมาอย่างนี้ นี่ก็เล่าให้ฟัง พอเสร็จแล้วก็เดินไปอีก และก็ไปเจอหัวหน้ายมบาลนั่งองค์แดงทีเดียว มีเขาอยู่ยอดว่า เอ! องค์นี้ก็เคยเห็นอยู่ในรูปนั่นแหละ ทำไมมานั่งอยู่ที่นี่ เขาก็ลุกมาหาอาตมาเอง บอก เอาล่ะท่านมาเที่ยวเมืองนรกดีบอก อาตมาก็อยากจะมาเที่ยวไม่รู้ว่ามันมีจริง เอ้าเดี๋ยวจะพาไปดูอีกขุมหนึ่ง เขาก็เลยพาไปอีกขุมที่ลึกไปกว่านั้น เมื่อเดินไปก็มีสะพานมีน้ำเลือดน้ำแดง มีเปลวไฟพุ่งออกมาจากปล่องใต้ล่าง น่ากลัวมากเปลวแดง เขาก็บอกว่าลงไปดูเถอะ เดี๋ยวจะได้ดูดี ๆ เยอะเลยแหละ อาตมาก็ไม่กล้าไปดู กลัว เห็นแล้วก็เสียวใจ คิดถึงแต่ไอ้พวกกะโหลก พวกปลาที่ถูกเสียบ โอ! เรานี่มันทรมาน ใจไม่ดี ก็เลยบอกกับยมบาลว่าอาตมาขอกลับก่อน วันหน้าค่อยมาดูใหม่ วันนี้พอแล้ว ก็เลยไม่ยอมข้ามไปกลัวจะตกบ่อกระทะ แหมมันเสียวเหลือเกิน มันสูงนะเขาก็เลยพาย้อนกลับมา เสร็จแล้วอาตมาก็เดินตาม มาที่เขาทำการทรมานหลาย ๆ อย่าง อันนี้เรียกว่าเล่าลัด ๆ ให้พระคุณเจ้าญาติโยมได้ฟัง เพราะว่าเวลามันน้อย นาน ๆ ได้มาพูดกันทีหนึ่ง พอเสร็จแล้วก็มาถึงปากถ้ำไอ้ตัวเองก็ไม่รู้จะขึ้นอย่างไร เพราะมันสูง มองเห็นลิบ ๆ ยอดเขาปรากฏว่าพอมาถึงยืนได้ที่ตัวเองก็เลยลอยขึ้นมาได้เฉย ๆ ลอยขึ้นมาถึง

บนยอดเขา พอมาถึงบนยอดเขา มืดเสียแล้วซิ กลับวัดไม่ถูก ครูฯเขาก็บอกว่า นั่นแหละท่านเดินตรงไปนี่แหละเดี๋ยวก็ถึงวัดเอง พยายามเดินขาลงเขานี่ไม่ใช่เดินหรอก จ้ำใหญ่เลย เพราะตะวันก็ลับแสงแล้ว เพราะว่าอาตมากำลังทำสมาธิอยู่ พอถึงตีนเขาก็พอดีแว่ว ๆ ได้ยินเสียงระฆังวัดไทรงามตีขึ้นมา เม้ง! ก็เลยลืมตาขึ้นมาว่า เอ๊ะ! เรานี่ไปไหน ฝันไปหรือเปล่า จะว่าฝันมันก็ไม่ฝัน หรือว่าจะไปไหนมันก็ไม่ได้ไป มันก็นั่งอยู่ตรงนี้ ก็สงสัยตัวเองก็ไม่ได้พูดบอกกับใครหรอกครับ เดี๋ยวเขาจะว่าเรานี่เป็นบ้าอยู่คนเดียว พอเสร็จแล้วมันก็สงสัยว่า เอ! เราไปได้แต่ไม่กล้าเล่าให้ใครฟังทำสมาธิมาก ๆ เนี่ย ก็เลยนึกขึ้นว่านรกไปได้ สวรรค์มันก็ต้องไปได้บ้างซิ ก็เอาทีเดียว จัดการบ้างทำสมาธิน้อมจิตไปทีเดียว เรียกว่าใช้มโนมยิทธิ น้อมจิตตรงไปเลย เออ สวรรค์รูปร่างมันเป็นยังไงให้ไปได้ทีเถอะนะ ก็พยายามทำจนกระทั่งได้สมาธิดี ก็ไปอีกเหมือนกันนะ พอทำเสร็จแล้วมันก็เกิดภาพนิมิตขึ้นมาเห็นเป็นภูเขาอีก แต่ว่าภูเขาลูกนี้มันไม่แห้งแล้งเหมือนลูกแรกที่เราไป มีบันไดแก้ว บันไดเงิน บันไดทองเดินขึ้นไป อาตมามองดูก็ เออ มันสดชื่นแจ่มใส มีสุมทุมพุ่มไม้ นี่ชื่นใจก็เลยเดินขึ้นไป และพอเดินขึ้นไปแล้วปรากฏว่า ใหม่ ๆ ก็มีบ้านสวย ๆ ทรงไทยอยู่ติดกับดินหนักเข้า ๆ พอเดินขึ้นไปสูง ๆ ก็ชักจะมีเทวดานางฟ้า เหาะลอยกันมา แล้วผ่านหน้ามา ผ่านหน้าไป เอ! ก็นึกอุทานเหมือนกันนะ เอ! มันมีจริง ๆ เหมือนกันนะสวรรค์เนี่ย มองขึ้นบนยอดเขาแล้วจะมองเห็นปราสาทสวยงามมาก แต่ปราสาทนี้ก็ไม่ได้อยู่บนยอดเขา ลอยอยู่บนขี้เมฆในใจนึกว่า จะเดินไปให้ถึงปราสาทมันก็ไกลเมื่อเดินไปถึงสักครึ่งทางก็เห็นเทวดาท่านเหาะ ท่านลอยมา ก็เลยว่า

เออ เดี๋ยวเราจะเดินไปชมปราสาทเขาสักหน่อย ไปชมบุญบารมีคนที่สร้างความดีทำบุญทำกุศลไว้เยอะ ๆ นี่จะได้ไปดูปราสาทสวย ๆ งาม ๆ ในระหว่างทางที่เดินไปจิตมันก็เกิดสะดุดว่า อาจารย์ท่านเคยสอนบอกว่า "ท่านระวังเดินผิดทางนะระวังจะเดินผิดทาง ถ้าเดินหลงทางนะไม่ถึงนิพพานหรอก" พอสะดุดขึ้นมาก็เกิดความกลัวขึ้นมาว่า เอ! เราจะเดินผิดทางซะล่ะมั้งเนี่ย ก็เลยไม่ไป หันหลังกลับเลยได้ครึ่งเดียว ไปเที่ยวสวรรค์ได้ครึ่งเดียว พอกลับมาแล้ว ก็พอมาถึงก็ลืมตาทำสมาธิ ตรวจจิตใจตัวเอง ก็เดินจงกรมทำความเพียรไป ตามปกตินั่นแหละ ไม่ได้พูดคุยกับใคร ด้วยอำนาจของสมาธิจิตนี่ก็ทำอยู่เรื่อย แต่ไอ้ความรู้สึกน่ะไม่ได้จับเสียแล้ว มันไปเพลินเสียแล้วเพลินพวกฌาน พวกแสงสีโอภาสต่าง ๆ เนี่ยอยู่เป็นเดือนเหมือนกัน หนักเข้า ๆ ใจก็ไม่ค่อยดี บางทีนึกอยากจะเห็นคนเขาฆ่าตาย พอหลับตาปุ๊บ เนี่ย แหมมาให้เห็นแล้วคนฆ่าฟันกันตายเป็นหมื่น ๆ พัน ๆ คนคอขาดขาขาด เห็นแล้วเสียวไส้สะดุ้งผวา กลัวไปเหมือนกัน ถ้าดูต่อไป ๆ แล้วชักจะเห็นเปรตพวกสัตว์นรก อสูรกาย ขึ้นมามากมายทีเดียว โอ! ไม่ไหวเสียแล้ว พอหลับตา เมื่อก่อนต้องน้อมจิตไป พอหนักเข้า ๆ พอทำสมาธิไม่ต้องน้อมจิตแล้ว พอหลับตาปุ๊บ มันเห็นภาพนิมิตทันทีเลย อยากจะเห็นเงินเห็นทอง อยากจะได้เห็นเงินได้ทองงี้ ลอยมาเป็นกองเลย ลอยมาเป็นหีบ ๆ มาตั้งให้ดูต่อหน้า เอ มันก็มีจริง ๆ เหมือนกัน บางทีมีหลานอยู่ที่กรุงเทพฯ ก็นึกอยากจะไปเที่ยว เออ เดี๋ยวไปเที่ยวหาเยี่ยมหลานสักที ก็ทำสมาธิไป ก็ไปเจออีกเหมือนกัน ไปเดินอยู่โน่นแถวสะพานควาย แต่ก็ไม่รู้หรอกว่าไป แต่ว่าไปเจอทีหลังว่า เอ นี่เรา

มันเคยมาหาหลานมันที่สะพานควาย อยู่ปดิพัทธ์โน่น แถวโรงเรียน-รางรองน่ะ และก็ไปเจอ และก็ตอนหลัง ก็ว่า เอ มันคุ้น ๆ ตาเนี่ย พอเห็นนึกอยากจะไปไหนมันไปได้หมด หนักเข้า ๆ ก็ชักจะไม่ค่อยดีแล้ว จิตมันก็ชักวิปลาสแล้ว เหมือนกับอาจารย์มหาสละท่านว่า เมื่อตะกี้นี้แหละ ชักจะไม่ค่อยดีเสียแล้ว ก็เลยไปหาอาจารย์ อาจารย์นิล ตอนนั้นหลวงพ่อใหญ่ยังไม่มา บอกว่าอาจารย์ผมไม่รู้เป็นยังไงพอหลับตาแล้วมันเห็นแต่ภาพนิมิตหลอก บางทีก็แสงสีโอภาส เห็นเป็นรูป เป็นอะไรก็ไม่รู้น่ากลัวเหลือเกิน กลัวจะจิตวิปลาส ท่านก็บอกว่า ไม่ได้นะท่านไปทำไม่ได้หรอก ถ้าทำแล้วเดี๋ยวเป็นบ้านะ วิกลจริตนะ มัน ไม่ใช่ทางสติปัฏฐาน ทางเล่นฌาน เล่นอะไรเขา ไปเล่นไม่ได้ ไม่ถูก เลิก ๆ ทำเสีย ก็บอกว่าจะทำยังไงล่ะ จะเลิกน่ะ ก็บอกว่าให้ กำหนดยกมือมาก ๆ จับความรู้สึกให้ได้ยืนเดินนั่งนอน จับความรู้สึกไว้ เวลาเราเกิดนิมิต ก็ให้ลืมตาแก้ไขอารมณ์เราให้ได้ ไปเล่นไม่ได้ ก็เลยไม่เล่น พอตั้งใจจะไม่เล่น ก็เลยไปนั่งสมาธิอยู่ในกุฏิ พอนั่งสมาธิดี เดี๋ยวเสียงใครมาเคาะกุฏิอีกแล้ว กุ๊ก ๆ ๆ อีกแล้ว โอ้ยว่า เอ ใครมาเคาะกุฏิ ไอ้เราก็ไม่อยากเปิด คนกำลังจะทำสมาธิ เมื่อเราไม่เปิด กุฏิก็เลยเปิดเองน่ะ มันมืด มันเปิดเองขึ้นมา ไอ้เราก็กำลังจะทำสมาธิ ก็เลยดูว่า เอ ใครจะเข้ามาหาเรา ๆ ก็ใส่กลอน ทำไมกุฏิมันเปิดได้ พอลืมตาดูที่ไหนได้ แหมไอ้ครุฑตัวเดิม ไอ้ตัวที่ว่าอาตมาจะไปเที่ยวเมืองนรกน่ะมันมาหาที่กุฏิเลยทีเดียว พอเห็นก็ตกใจว่า โอ้โฮ! มายังไงเนี่ย ก็มาชี้หน้าด่าอาตมาใหญ่เลยบอกว่า "ท่านเนี่ยเล่นอะไร ผิดศีลผิดธรรมแล้ว ไม่ได้เรื่อง โอ้ย ศีลขาดเล่นอะไร บอกว่าจะไปนิพพาน แล้วทำไมมาเล่น

ยังงี้เล่า” บอกอ้าวก็ไม่รู้ก็อยากจะดูบ้าง บอกทำยังไงเล่าจะไปนิพพานน่ะ อยากจะได้ธรรมะน่ะ อยู่ที่ไหน เขาบอกว่า ให้เลิกทำเสีย ถ้าจะไปมรรคผลนิพพานละก็ ให้เลิกทำ เล่นทางนี้เสีย แล้วก็ท่านจะไปได้ อาตมาก็เลยถามว่าไอ้ทางไปนิพพานน่ะ ธรรมะมันอยู่ที่ไหนเขาก็บอกว่า โน่นไปถามหลวงพ่ออีกองค์หนึ่งดูแล้วก็จะรู้ เดี๋ยวท่านจะบอกเอง แล้วเขาก็หายไป อาตมาตอนนั้นก็ฉันนมเยอะเลยทีเดียวล่ะ ญาติโยมกลัวพระจะอดกลัวพระลูกชายจะอด เอาโอวัลติน เอานมมาให้เยอะแยะ เป็นโหล ๆ เลยทีเดียว พอลุกขึ้นมาได้ก็ไม่เอาแล้ว เอาไปให้โยมยายเกลี้ยงกุฏิเลย ไม่เอาไว้เลยสักกระป๋องเดียว บอกเลิกไม่เอา เสร็จแล้วตอนนั้นก็เลยตามนิมิตไป ๆ ถามหลวงพ่อที่อยู่ข้างกุฏิข้าง ๆ บอกหลวงพ่อ ๆ ธรรมะน่ะอยู่ที่ไหน ไปถามในนิมิตนะ นั่งสมาธิไป ท่านก็บอกว่า ก็อยู่ที่ตัวท่านนั่นแหละ ท่านก็คว้ามีดมาไล่อาตมา บอกอยู่ในตัวท่านนั่นแหละ ให้หาเอาเอง ปฏิบัติเอาเอง เดี๋ยวจะรู้เอง อาตมาก็เลยวิ่งมาที่กุฏิ แล้วอาตมาก็ลืมตาว่า เอ! นี่มันอะไร เห็นทีว่าเราเองนี่จะปฏิบัติผิดทาง หลังจากนั้นก็เลิกทำตั้งแต่นั้นมา ต่อจากนั้นก็ตั้งหน้าตั้งตาอย่างเดียว จะต้องปฏิบัติ ยืน เดิน นั่ง นอน จับความรู้สึกอย่างเดียว ก็อธิษฐานจิตใจ ผมก็ปฏิบัติตามเวลา บ่ายสองโมงก็ยืนสมาธิหนึ่งชั่วโมง เดินชั่วโมง นั่งชั่วโมงตีสามตีสี่ ก็ตื่นผมก็พยายามทำความเพียร จนถึงที่สุดครับ นอนบางทีก็ตีหนึ่งตีสอง เอากรดมากางพยายามจับความรู้สึกอยู่เรื่อย ก็นั่งยกมืออยู่ปฏิบัติทำความเพียรมันก็ไม่รู้อะไรหรอก ทำหนักเข้า ๆ ใจมันเต้นแรงเหมือนกับตีกลอง ตุ๊บ ๆ เหมือนอย่างที่อาจารย์มหาสละท่านว่า เอ! ใจมันเต้นแรง เหมือนกับตีกลอง มันเป็นอะไร เราก็ไม่ได้วิ่งทำไม

มันเหนื่อย เราก็ทำไปมันตะครั่นตะครอ คล้ายกับจะเป็นไข้ เหมือนกับว่าเป็นไข้มาตั้งหลายวัน จะไปโรงพยาบาล ก็เลยไปหาอาจารย์บอกอาจารย์ ผมน่ากลัวจะเป็นไข้ ไม่สบาย จะไปโรงพยาบาล จะไปหาหมอฉีดยาตรวจดูสักหน่อย ท่านบอกว่า ไม่ให้ไปหรอก เป็นไข้วิปัสสนาเดี๋ยวก็หาย โกรธอาจารย์อีก หาว่าอาจารย์ไม่ให้ไปโรงพยาบาล เอ้า! อาจารย์ไม่ให้ไป ก็ปฏิบัติให้มันตายไปเลย อย่างนี้ก็เลยไม่ไป ก็ทำความเพียรเรื่อยมา นั่งยกมืออยู่ใต้ต้นไทรต้นนี้ พอยกมือหนักเข้า ๆ เนี่ยเห็นตัวเองนี่มันเป็นสองร่าง จับความรู้สึกได้วิ๊บ ๆ ๆ เนี่ยพอหนักเข้า ๆ ไอ้กายกับใจนี่มันแยกกัน อืมเรานี่มาอยู่กับกายผีกายวิญญาณ นี่มันแยกกัน เอ มันก็แปลกดีเหมือนกันนะ มันแยกกันได้ ไอ้กายวิญญาณมันก็เต้นตุ้บ ๆ ดูความรู้สึกเกิดดับ ๆ ไอ้กายผีก็มานั่งตัวเย็นแฉะอยู่ตรงนี้ นี่เอง นี่ก็พยายามปฏิบัติจับความรู้สึกไปเรื่อย ๆ เอ! ธรรมะของพระพุทธเจ้านี่ก็แปลกดีเหมือนกันนี่ เราแยกกันได้ เอ! เรานี่ตายมาจากไหน เกิดมาจากไหนก็ไม่รู้ เหมือนกัน ก็พยายามศึกษา พยายามน้อมจิตไป เอ! เรานี่ในอดีตชาติเคยไปเกิดเป็นอะไรบ้าง เคยตายมาเป็นยังไงเนี่ย ก็พยายามน้อมจิตไป มันก็ไม่เห็นอะไรหรอก แต่เมื่อทำจิตให้เบา ๆ แล้ว มันก็จะมีความรู้สึกคล้าย ๆ กับว่า จะมีคนมาบอกว่า ใครเขาจะมาเยี่ยมเรารู้ทีเดียว เมื่อญาติโยมจะมาหาเนี่ย พอจิตมันเบา ๆ นี่รู้นะว่าโยมจะมาหา เอาของมาถวายด้วย กำลังทำสมาธิอยู่ ก็บอกว่าทำดี ๆ นะโยมกำลังจะมา ไม่ถึงสองนาที โยมก็มา จริง ๆ เอ! มันก็เห็นแปลกเหมือนกัน บางทีนอนจับความรู้สึกอยู่ มันเห็นเป็นนิมิตว่า นี่อีกห้านาทีจะตีสี่แล้ว ลุกเถอะทำความเพียร เหมือนใครมาเรียก ก็ลุกขึ้นมาดูนาฬิกา

เอ! มันก็ตรง เหมือนกับจิตมันบอกนะ ก็ทำอยู่อย่างนี้ หลายครั้ง และก็ญาติโยมที่จะมาหาก็เห็น รู้ เออมันแปลกเหมือนกันนี่ ด้วยอำนาจของสมาธิ เมื่อจิตมันเบา ๆ เราก็เห็น แต่ก็ไม่ได้สนใจอะไร ก็พยายามจับความรู้สึกอย่างเดียว ขึ้นไปปฏิบัติที่ศาลาจาก ก็มีแม่ชีเยอะพระหลายองค์ ก็นั่งยกมือ อาตมาก็อธิษฐาน บางทีหนักเข้าก็ เอ้า ถ้าไม่ได้ชั่วโมงครึ่งจะไม่ยอมหยุดยก ก็เอาเลย เมื่อย ยกจนมือตกเมื่อยมือไปหมดก็อยากจะได้ธรรมะ ก็พยายามยกอยู่เรื่อย เมื่อยมือนี้ก็ยกมือนี้ ยกจนมือหงิกมืองอเลย บางทีพระ แม่ชี หัวเราะกัน บอกว่า แหมหลวงพี่นี่เอาใหญ่ความเพียรมากใหญ่ ครับ ก็ทำไปอย่างนั้น เพราะมันใกล้ถึงเวลาที่จะสึกแล้ว เราเดี๋ยวก็จะออกพรรษาแล้ว ก็ไปเดินจงกรมรอบถ้ำ ตอนนั้นไฟฟ้าก็ไม่มี มีแต่แสงเทียนจุด เอาเทียนเล่มเล็ก ๆ น่ะ เทียนก็ไม่ค่อยจะมีจุดตามมุม ๆ มุมตามที่เขาขุดคูล้อมรอบน่ะ ก็เดินจงกรมทำความเพียรไปเรื่อย ตีหนึ่งตีสอง ก็ทำบางที ก็เดินองค์เดียว เย็นก็ทำ หน้าหนาว ก็เริ่มมาก็ทำไปเรื่อย จนกระทั่งจับความรู้สึกได้ชัดขึ้น ๆ เราก็ เอ! ธรรมะของพระพุทธเจ้านี่แปลก แต่เราก็จะทำความเพียรไปเรื่อย ๆ ก็ไม่อยากจะสึกเสียแล้ว ตอนนี้พอได้แล้ว มันมีความรู้สึกเกิดดับ ๆ อยู่มาวันหนึ่งประมาณสี่โมงเช้า ตอนนั้นมีศาลาจาก ที่ถ้ำนี่ก็นั่งทำความเพียรยกมือจนเห็นความเกิดดับมันตุ๊บ ๆ ทั่วทั้งตัวเลย วูบวาบ ๆ ไปหมด เอ! เราก็ไม่เคยเห็นนะ จิตใจมันก็เต้นแรงพอดี ระฆังก็เพล ก็อยากจะดูต่อ ว่า เอ! มันจะเกิดอะไรขึ้นมา ในตัวเรามันรู้สึกเสียวไปหมด ในตัวยืนก็เสียวเห็นความรู้สึก ที่ใต้ฝ่าเท้าแล้วมันกระทบถึงจิตนี่ และก็เป็นมโนวิญญาณผ่านสมองออกไปมันก็วิ๊บ ๆ ๆ ๆ แปลก ๆ เหมือนกัน แต่พูดไม่เป็นก็เลย

ไปส่งอารมณ์อาจารย์ๆ ก็บอก เออ นั่นแหละธรรมะเกิดแล้ว ท่านทำความเพียรไปเถิดเพื่อความหลุดพ้น เราจะได้ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏฏสงสาร ท่านทำความเพียรไปเถิด เมื่อถึงที่สุดแล้วก็จะได้เป็นพระอรหันต์ท่านก็พยายามให้อารมณ์สิ่งหนึ่งสิ่งใดมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา ล้วนมีความดับไปเป็นธรรมดา อาตมาก็สงสัย เอ! อะไรมันจะดับไปเป็นธรรมดา พอดูอารมณ์ จี้ อารมณ์ไปหนักเข้า ๆ อารมณ์ต่างๆ เรื่องต่าง ๆ ที่เราคิดปรุงแต่ง อดีต อนาคต ก็ดี มันก็จะเบาไปเรื่อย ๆ ๆ เบาลงไป ๆ ก็จะเห็นแต่ความเกิดดับ นั่นแหละ ดูความเกิดดับ เออ! มันชัดขึ้น ๆ ที่นี้ก็เพลินเลย"

*" นั่งไม่รู้ไม่ชี้ดีนักรู้จักใช้
คิดอะไรวางทิ้งนั่งนิ่งเฉย
ตัดเรื่องเปลืองทุกข์สุขเสบย
ยกมือให้เคยลองดูจะรู้ดี "*

คติธรรมจาก หลวงพ่อธมฺมธโร ภิกฺขุ

จาริกแสวงบุญ

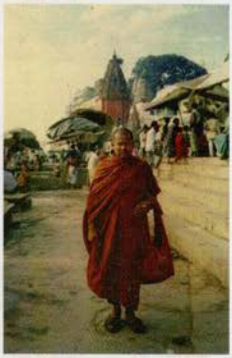

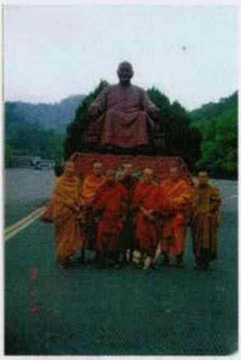

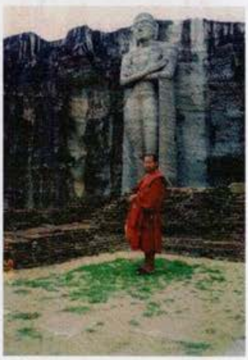

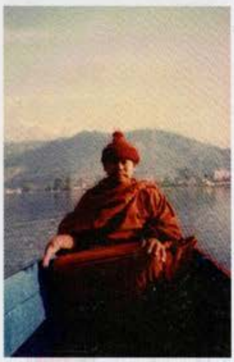

สมณศักดิ์

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ ได้รับพระราชทานแต่งตั้งสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร รองเจ้าอาวาส ที่ พระครูสังฆกิจจานุยุต

งานปกครอง

พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสวัดไทรงาม-ธรรมธราราม ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าอาวาส ซึ่งกำลังอาพาธในขณะนั้น

พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นรองเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธราราม อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรม-ธราราม อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นเจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธราราม อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นเจ้าสำนักปฏิบัติธรรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี แห่งที่ ๕

ด้านการศึกษา

พ.ศ.๒๕๒๘ เป็นรองเจ้าสำนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไทรงามธรรมธราราม ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรงามธรรมธราราม ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการสอบธรรมสนามหลวง ณ วัดปราสาททอง ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการตรวจประโยคธรรมสนามหลวง ชั้น นวกภูมิวัดป่าเลไลยก์วรวิหารตำบลรั้วใหญ่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ถึง พ.ศ.๒๕๔๘

พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้เข้ารับการปฏิบัติธรรมในโครงการปฏิบัติ-ธรรมเฉลิมพระเกียรติ ณ พุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. ๒๕๓๔ เข้ารับการอบรมหลักสูตรครูสอน วิชาพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรีในโครงการส่งเสริมการศึกษา วิชาพระพุทธศาสนา เชิงปฏิบัติ รุ่นที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นเจ้าสำนักเรียน วัดไทรงามธรรมธาราม ตำบลดอนมะสังข์ (สังกัดคณะสงฆ์ ตำบลโพธิ์พระยา) อำเภอเมือง สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้เข้ารับการถวายความรู้ตามโครงการเปิด โรงเรียนพระสังฆาธิการฝึกอบรมเจ้าอาวาสใหม่ของคณะสงฆ์หนกลาง รุ่นที่ ๑๐

ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

- จัดมอบรางวัล เพื่อเป็นกำลังใจแก่นักเรียน ตามสมควร
- จัดหาอุปกรณ์การเรียน การสอนให้แก่คณะครูผู้สอนและนักเรียน
- ส่งเสริมให้พระภิกษุ และสามเณรได้รับการศึกษาต่อในแผนกบาลี
- มีการจัดหนังสือแบบเรียน สมุดปากกา ให้แก่นักเรียน ฟรี แก่คณะนักเรียนทั้งนักธรรม และธรรมศึกษาทั้งสมัครเพื่อการเรียนรู้
และเรียนเพื่อรู้และเข้าสอบสนามหลวงตั้งแต่เริ่มเปิดสำนักเรียน มาจนถึงปัจจุบัน ฯ

ตั้งทุน / เพิ่มทุน การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ร่วมกับพระครูภาวนานุศาสก์ เจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธารารามตั้งทุนการศึกษาสงเคราะห์ ชั้นประถมศึกษา ฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี ชื่อบัญชี วัดไทรงาม-ธรรมธารารามทุนนักเรียนชั้นประถม บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน) โดยเพิ่มทุนเป็นประจำทุกปี

พ.ศ. ๒๕๔๔ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารารามทุนนักเรียนชั้นประถม ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๕ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารารามทุนนักเรียนชั้นประถม ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๖ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารารามทุนนักเรียนชั้นประถม ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๗ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารารามทุนนักเรียนชั้นประถม

ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๘ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารามทุนนักเรียนชั้นประถม ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๙ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารามทุนนักเรียนชั้นประถม ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๕๐ เพิ่มทุนการศึกษาสงเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ชื่อบัญชี วัดไทรงามธรรมธารามทุนนักเรียนชั้นประถม ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาสุพรรณบุรี บัญชีเลขที่ ๗๑๐-๒-๒๐๔๑๖-๗ ประเภทฝาก ๓ เดือน จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

ปัจจุบัน มีทุนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นจำนวนเงินฝากทั้งสิ้น ๒๕,๒๘๗.๙๙ บาท

แจกทุนการศึกษา ระดับประถมศึกษา

พ.ศ.๒๕๔๒ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดพร้าว ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๘ ทุน ๆ ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๒,๔๐๐ บาท(สองพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๓ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดถ้ำองจุ ตำบลนาสวน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๗ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๕๐๐ บาท (สามพันห้าร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๔ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดประชุมชน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๔ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๔ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดลาดตาล ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๕ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน๒,๕๐๐บาท(สองพันห้าร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๕ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมือง-สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑๐ ทุน ๆ ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๗ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมือง-สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑๒ ทุน ๆ

ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๖๐๐ บาท (สามพันหกร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๘ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑๒ ทุน ๆ ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๖๐๐ บาท (สามพันหกร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๙แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดลาดตาล ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑๐ ทุน ๆ ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันหกบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๕๐ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดโคกโคเฒ่า ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๖ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๕๑แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑๙ ทุน ๆ ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๕,๗๐๐ บาท (ห้าพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

แจกทุนการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

พ.ศ.๒๕๔๔ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีประจันต์ "เมธีประมุข" อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑ ทุน ๆ ละ ๕๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๖ แจกทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนโพธิสังวร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรีโดยใช้ทุนส่วนตัว จำนวน ๑๖ ทุน ๆ ละ ๓๐๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๔,๘๐๐ บาท (สี่พันแปดร้อยบาทถ้วน)

มอบทุน โครงการอาหารกลางวันเด็กนักเรียน

พ.ศ.๒๕๔๙ มอบทุนทรัพย์เข้าโครงการอาหารกลางวันเด็กนักเรียน โรงเรียนวัดพร้าว ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน)

งานเผยแผ่

พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๑ เป็นรองประธาน และเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน แก่คณะครู นักเรียน นักศึกษาที่มาเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมทุกๆ โครงการภายในวัดไทรงามธรรมธาราม

พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๕๑ เป็นพระวิทยากรช่วยงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐานวัดไทรงามธรรมธาราม อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๘ เป็นรองประธานคณะกรรมการบริหารงานวิปัสสนาธุระของวัดไทรงามธรรมธาราม โดยตำแหน่ง

พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๕๑ เป็นรองประธานที่ปรึกษา และเป็นพระอาจารย์สอนวิปัสสนากัมมัฏฐานวัดป่าคูเมืองธรรมธารามตำบล-คูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นรองประธานที่ปรึกษา และเป็นพระอาจารย์สอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน ที่สำนักสงฆ์เกษตรใหม่ธรรม-ธราราม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นรองประธานที่ปรึกษา และเป็นพระอาจารย์สอนวิปัสสนากัมมัฏฐานที่สำนักสงฆ์ถ้ำดอยกองข้าวธรรม-ธราราม ตำบลดอยฮาง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นพระอาจารย์สอนวิปัสสนากัมมัฏฐานสวนพุทธธรรมวัดชายนา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด-นครศรีธรรมราช

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นประธานจัดงานปฏิบัติธรรมน้อมถวายเป็นอาจาริยบูชาแด่พระครูภาวนานุศาสก์ เจ้าอาวาสวัดไทรงามธรรมธราราม

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นพระวิทยากรสอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน โครงการปฏิบัติธรรมประจำปี วัดไร่ดอน (เขากิ่ว) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นพระอาจารย์สอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน โครงการบวชเนกขัมมะปฏิบัติธรรมประจำปีณวัดถ้ำค้อ-ธรรมาราม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๑ เป็นประธานในการอบรมปฏิบัติธรรมจริยศีลธรรม โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ และโครงการต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน คณะนักเรียนชั้นประถมศึกษามัธยมศึกษาเตรียมอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีและต่างจังหวัด

ณ วัดไทรงามธรรมธาราม ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ ๓๐ ครั้ง ต่อปี

พ.ศ.๒๕๔๘ ๒๕๕๑ เป็นประธานคณะกรรมการบริหารงานวิปัสสนาธุระของวัดไทรงามธรรมธาราม

มีการจัดพิธีทำบุญวันมาฆบูชา

มีการจัดพิธีทำบุญตักบาตร จัดบวชเนกขัมมะ สมาทานศีล ๘ (และศีล ๕)ถวายสังฆทาน ฟังธรรมปฏิบัติธรรมประจำปี เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานและเวียนเทียนมีผู้เข้าร่วมโดยประมาณต่อปี

ภิกษุสงฆ์ ๑๐๐ รูป สามเณร ๕ รูป แม่ชี ๗๕ ๘๐ ท่าน ประชาชนปีละประมาณ ๓๘๐ ๔๕๐ คน (ในบางปี มีคณะนักเรียน นักศึกษาเข้าอบรมจริยธรรมด้วย)

มีการจัดพิธีทำบุญวันวิสาขบูชา

มีการจัดพิธีทำบุญตักบาตร และจัดโครงการประชุมปฏิบัติธรรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน วิสาขบูชารำลึก ประจำปี ๕ วัน มีการบวชเนกขัมมะสมาทานศีล ๘ (และศีล ๕) ถวายสังฆทาน ฟังธรรม เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน และเวียนเทียน มีผู้เข้าร่วมประชุม ดังนี้ โดยประมาณต่อปี เป็นพระภิกษุสงฆ์ ๘๐ ํ ๑๐๐ รูป สามเณร ๕ รูป แม่ชี ๗๕ ํ ๕๐ ท่าน ประชาชน ปีละประมาณ ๔๐๐ ํ ๖๕๐ คน

(ในบางปี มีคณะนักเรียน นักศึกษาเข้าอบรมจริยธรรมด้วย)

มีการจัดพิธีทำบุญวันอัฐมีบูชา

มีการจัดพิธีทำบุญตักบาตร จัดบวชเนกขัมมะ สมาทานศีล ๘ (และศีล ๕) ถวายสังฆทาน ฟังธรรมปฏิบัติธรรมประจำปี เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน มีผู้เข้าร่วม โดยประมาณ ดังนี้ เป็นพระภิกษุ-สงฆ์ ๘๐ ํ ๑๐๐ รูป สามเณร ๕ รูป แม่ชี ๘๐ ํ ๕๐ ท่าน ประชาชนปีละประมาณ ๒๐๐ ํ ๒๕๐ คน

มีการทำพิธีอาสาฬหบูชา

มีการจัดพิธีทำบุญตักบาตร จัดบวชเนกขัมมะ สมาทานศีล ๘ (และศีล ๕) ถวายสังฆทาน ฟังธรรมปฏิบัติธรรมประจำปี เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน และเวียนเทียน มีผู้เข้าร่วมโดยประมาณต่อปี ภิกษุสงฆ์ ๑๐๐ รูป สามเณร ๕ รูป แม่ชี ๘๐ ํ ๕๐ ท่าน ประชาชนปีละประมาณ ๓๒๐ ํ ๔๐๐ คน

- มีผู้มารักษาศีล ๘ และฟังธรรมตลอดปี ในพรรษา ประมาณ ๓๐ - ๕๐ คน

- มีผู้มารักษาศีล (ในโครงการต่าง ๆ) นอกพรรษา ประมาณ ๕,๐๐๐ คน

- มีผู้มาทำบุญที่วัดเป็นประจำทุกวันพระตลอดปี ประมาณ ๓๐๐ คน

- จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนา ทุก ๆ วันตลอดปี

- มีการออกไปอบรมเด็กนักเรียน ตามโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง และจัดส่ง คณะพระวิทยากรออกไปอบรมตามวัดและโรงเรียนต่าง ๆ ที่ขอมา

- มีการออกไปอบรมนักโทษ ตามเรือนจำต่าง ๆ ที่ขอมา

- เป็นผู้อบรม พระภิกษุ สามเณร และศิษย์วัด ตลอดปี

- ให้ความร่วมมือกับคณะสงฆ์ เกี่ยวกับการเผยแผ่ ตามที่ขอมา

- มีการให้ธรรมะ กับผู้อยู่ในวัด ทางหอกระจายข่าว ๐๕.๑๕ น.

- เป็นประธานผู้ดูแลรับผิดชอบ และส่งคณะพระวิทยากรออกไปช่วยกรมราชทัณฑ์ ตามเรือนจำจังหวัดต่าง ๆ โดยบวชเนกขัมมะปฏิบัติธรรมในเรือนจำ จังหวัดนั้น ๆ และได้ร่วมแสดงธรรมเทศนาสอนพระกัมมัฏฐาน เช่น

๑ กรุงเทพมหานคร

๒ พระนครศรีอยุธยา

๓ พิษณุโลก

๔ กาญจนบุรี

๕ ชัยนาท

๖ นครปฐม

๗ สุพรรณบุรี ฯ

- มีผู้มารักษาศีลฟังธรรมตลอดทั้งปี โดยประมาณ ๕,๓๐๐ - ๖,๐๐๐ คน

มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเผยแผ่ คือ

๑. จัดอุปสมบท และบรรพชา ภาคฤดูร้อน และก่อนเข้าพรรษา

๒. มีการจัดโครงการบวชเนกขัมมะ ฟังธรรมปฏิบัติธรรม เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน ในวันสำคัญต่าง ๆ ทางพุทธศาสนา และวันสำคัญของชาติ

๓. จัดโครงการเปิดอบรมจริยธรรม ศีลธรรม แก่คณะครูอาจารย์ คณะนักเรียน คณะนิสิตนักศึกษา หน่วยงานราชการ เอกชน ต่าง ๆ

๔. เปิดให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถอาศัยสถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ โดยมีข้อแม้ว่า ต้องเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจิตใจ เป็นหลัก

๕. มีการปาฐกถาธรรม บรรยายธรรม ฉาย VDO ธรรมะ

๖. มีการ ถาม-ตอบ ปัญหาธรรมมะ ในทุก ๆ โครงการที่เปิดอบรม

๗. ให้ความร่วมมือกับคณะสงฆ์ เกี่ยวกับการเผยแผ่ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น จัดพระวิทยากร ให้อาหาร สถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

๘. ให้ความร่วมมือกับราชการ ในทุก ๆ ด้าน ที่ขอความร่วมมือมาโดยตลอด

๙. ไม่รับผู้ที่มีความผิดคดีต่าง ๆ เข้าบรรพชา และ อุปสมบท

๑๐.รับข้าราชการเข้าอุปสมบท และเข้าจำพรรษาปฏิบัติธรรม

๑๑. อบรมเยาวชน ในโครงการ "ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"

๑๒. อบรม โครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๑๓. อบรม โครงการ เรือนจำ เรือนธรรม (ของกรมราชทัณฑ์)

๑๔. อบรมนักโทษ ตามเรือนจำจังหวัดต่าง ๆ เช่น ทัณฑสถานหญิงกลาง กรุงเทพมหานคร เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทัณฑสถานวัยหนุ่มจังหวัดอยุธยา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เรือนจำ-จังหวัดนครปฐม

๑๕. ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นรองประธานอบรมผู้ถูกคุมความประพฤติในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นประจำทุกปี

๑๖. มีการอบรมเจ้าหน้าที่ข้าราชการของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น

-โครงการสำนึกจิตในการปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัด-สุพรรณบุรี

-โครงการเสริมสร้างสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่-ผู้คุมเรือนจำ กรมราชทัณฑ์

-โครงการอบรมจริยธรรม "ต่อต้านยาเสพติด"

-โครงการอบรมจริยธรรมผู้นำคุณธรรม

-โครงการอบรมจริยธรรม คุณธรรมนำชีวิต

-โครงการอบรมจริยธรรม "เพื่อชนะยาเสพติด"

-โครงการอบรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

-โครงการเรือนจำ เรือนธรรม เจ้าหน้าที่ผู้ความคุมเรือนจำ กรมราชทัณฑ์

-โครงการเรือนจำ เรือนธรรม เจ้าหน้าที่ผู้บริหาร กรมราชทัณฑ์

-โครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

-เจ้าหน้าที่ข้าราชการโดยทั่วไปของข้าราชการ จังหวัด-สุพรรณบุรี

-โครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม เจ้าหน้าที่ / ข้าราชการทั่วไป

-โครงการบวชเนกขัมมะปฏิบัติธรรม (นักโทษเรือนจำต่าง ๆ) เช่น ทัณฑสถานหญิงกลาง กรุงเทพมหานคร เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทัณฑสถานวัยหนุ่มจังหวัดอยุธยา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เรือนจำจังหวัดนครปฐม ซึ่งจะมีผู้ร่วมโครงการ ตลอดปีประมาณ ๑๐,๐๐๐ํ ๑๓,๐๐๐ คน

งานสาธารณูปการ

การก่อสร้าง

พระครูสังฆกิจจานุยุตท่านเป็นแกนนำสำคัญในการก่อสร้างกุฏิถ้ำ ซึ่งใช้เป็นที่พักสงฆ์ จำนวน ๕๐ หลัง ตั้งแต่ในยุคแรกของการสร้างสำนัก โดยนำกำลังพระและแม่ชี ไปช่วยกันขนหินมาจากจังหวัดกาญจนบุรี นำมาก่อสร้างกันเองจนกระทั่งสำเร็จลุล่วง ไม่ได้ว่าจ้างแรงงานจากภายนอกเลย นอกจากนั้นก็ยังเป็นกำลังสำคัญในการสร้างศาลาหอฉัน และที่พักแม่ชีอีกด้วย

พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาส ดำเนินการก่อสร้างวิหารธมฺมธโรนุสรณ์ ๘๔ ปี พระครูภาวนานุศาสก์

(แป้น ธมฺมธโร) ลักษณะทรงไทยตรีมุข ๒ ชั้น เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ก่ออิฐถือปูน หลังคามุงกระเบื้องเกล็ดปลา พื้นปูลายหินแกรนิต ซุ้มประตูหน้าต่าง ลงรักปิดทองหน้าต่างลายรดน้ำ ลงทอง มีช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ คันทวย หน้าบรรณด้านทิศเหนือ ประดิษฐ์รูปนารายณ์ทรงจักร หน้าบรรณ ประดิษฐ์ลายกนก ด้านทิศตะวันตก ประดิษฐ์ลายกนก และพัดสมณศักดิ์ ฝาผนังภายในวิหาร เขียนภาพพุทธประวัติ และประวัติโดยย่อของพระครูภาวนานุศาสก์ (แป้น ธมฺมธโร) พร้อมด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยย่อ กว้าง ๑๐.๔๐ เมตร ยาว ๒๕.๔๐ เมตร สูง ๑๗.๐๐ เมตร แล้วเสร็จสมบูรณ์ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นจำนวนเงิน ๑๑,๓๗๓,๙๘๘ บาท (สิบเอ็ดล้านสามแสนเจ็ดหมื่นสามพันเก้าร้อยแปดสิบแปดบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาส ให้เป็นประธานดำเนินการสร้าง กุฏิทรงไทยจำนวน ๒ หลัง ลักษณะทรงไทย ชั้นเดียว พื้นล่างโปร่ง เสาเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กพื้นปูด้วยไม้เนื้อแข็ง หลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนคู่ มีห้องน้ำ ในตัวขนาดกว้าง ๒.๒๒ เมตร ยาว ๕.๖๐ เมตร สูง ๖.๖๖ เมตร เริ่มก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้วเสร็จสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ราคาค่าก่อสร้าง เป็นจำนวนเงิน ๑๙๗,๗๙๒ บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยเก้าสิบสองบาท)

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสให้เป็นประธานดำเนินการสร้างอาคารที่พักแม่ชี ๑ หลัง ๒ ชั้น รวม ๓๖ ห้อง มีห้องน้ำในตัว กว้าง ๖.๒๐ เมตร ยาว ๕๔.๐๐ เมตร สูง ๗.๐๐ เมตร ลักษณะ

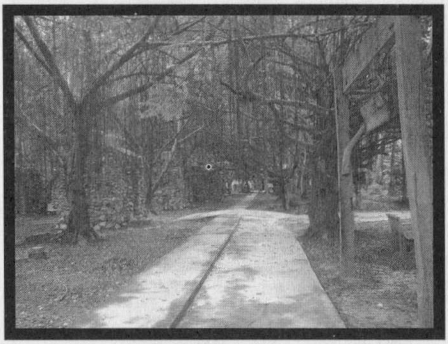
ทรงปั้นหยา ชั้นล่างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ชั้นบน เสาคอนกรีตเสริมเหล็ก ฝาทำด้วยไม้เชอร์ร่า หลังคาโครงเหล็ก มุงด้วยกระเบื้องลอนคู่ เริ่มก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้วเสร็จสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ สิ้นค่าก่อสร้าง เป็นจำนวนเงิน ๒,๓๕๑,๑๕๓ บาท (สองล้านสามแสนห้าหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยห้าสิบสามบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสให้เป็นกรรมการดำเนินการ สร้างกุฏิสงฆ์ทรงไทย จำนวน ๓ หลัง ลักษณะทรงไทย ๑ ชั้น พื้นล่างโปร่งเสาเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นปูด้วยไม้เนื้อแข็ง ฝาทำด้วยไม้เชอร์ร่า หลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนคู่ ขนาดกว้าง ๒.๒๒ เมตร ยาว ๕.๖๐ เมตร สูง ๕.๖๖ เมตร เริ่มก่อสร้าง วันที่ ๗ มกราคม

พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วเสร็จสมบูรณ์ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ราคาค่าก่อสร้าง เป็นจำนวนเงิน ๒๙๖,๖๘๘ บาท (สองแสนเก้าหมื่นหกพันหกร้อยแปดสิบแปดบาท)

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสให้เป็นกรรมการดำเนินการสร้างศาลาโรงทาน จำนวน ๑ หลัง ลักษณะทรงปั้นหยา ๑ ชั้น พื้นล่างโปร่งเสาเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กพื้นปูด้วยกระเบื้องเคลือบอย่างดี หลังคาโครงเหล็ก มุงด้วยกระเบื้องลอนคู่ ขนาดกว้าง ๘.๓๕ เมตร ยาว ๑๘.๓๐ เมตร สูง ๕.๖๓ เมตร เริ่มก่อสร้าง วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วเสร็จสมบูรณ์ วันที่ ๒๓ พฤษจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ราคาค่าก่อสร้าง เป็นจำนวนเงิน ๒๗๙,๘๔๕ บาท (สองแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันแปดร้อยสี่สิบห้าบาท)

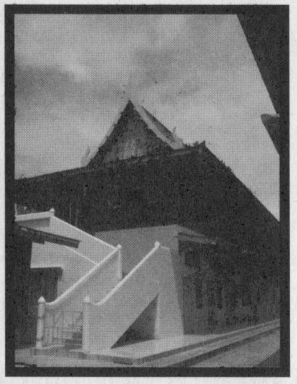
งานบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ ภายในวัด

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสให้เป็นประธาน ดำเนินการบูรณะทางเดินจงกรมบริเวณรอบถ้ำกัมมัฏฐานลักษณะเป็น คอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง ๑.๒๐ เมตร ยาว ๒.๕๐ เมตร หนา ๐.๒๕ เมตร เริ่มทำการบูรณะ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วเสร็จ สมบูรณ์ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗รวมจำนวนเงินที่ใช้ บูรณะ เป็นจำนวนเงิน ๙๕,๐๕๔ บาท (เก้าหมื่นห้าพันห้าสิบสี่บาท)

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสให้เป็น กรรมการดำเนินการบูรณะกุฏิทรงไทย ที่พักผู้มาเข้าปฏิบัติธรรม (หญิง) ลักษณะ ครึ่งตึก ครึ่งไม้ เป็นอาคาร ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง ชั้นล่าง เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ปูพื้นด้วยกระเบื้องเคลือบอย่างดี มีห้องน้ำในตัว มี ๖ห้อง ชั้นบนพื้นปูด้วยไม้เนื้อแข็ง ฝาเป็นฝาเสี้ยมไม้สักเก่า มีห้อง โถงใหญ่ห้องเดียว มีห้องน้ำในตัว ขนาดกว้าง ๕.๗๐ เมตร ยาว ๑๙.๓๔ เมตร สูง ๗.๖๐ เมตร เริ่มทำการบูรณะ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วเสร็จสมบูรณ์ วันที่ ๑๘ **กรกฎาคม**

พ.ศ.๒๕๔๘รวมเป็นจำนวนเงินค่าบูรณะ ทั้งสิ้น ๘๗๘,๖๖๕ บาท (แปดแสนเจ็ดหมื่นแปดพันหกร้อยหกสิบห้าบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาส ให้เป็นกรรมการดำเนินการบูรณะสะพานข้ามคลอง เพื่อเดินข้ามไปสู่กุฏิถ้ำกัมมัฏฐาน ๓ สะพาน สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง ๑.๐๐ เมตร ยาว ๐.๔ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร เริ่มทำการบูรณะ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วเสร็จสมบูรณ์ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมเป็นจำนวนเงินค่าบูรณะ ทั้งสิ้น ๕,๐๔๕ บาท (ห้าพันสี่สิบห้า)

งานสาธารณะสงเคราะห์

พ.ศ. ๒๕๔๒ และ พ.ศ. ๒๕๔๗ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ได้ร่วมเป็นประธานทอดผ้าป่าสามัคคี เพื่อสมทบจัดตั้งกองทุนใช้ในกิจการแพทย์ และการสงเคราะห์ต่าง ๆ ของโรงพยาบาลจันทรุเบกษา กรมแพทย์ทหารอากาศ เป็นจำนวนเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน) และ ๙๐,๑๕๙ บาท (เก้าหมื่นหนึ่งร้อยห้าสิบเก้าบาทถ้วน) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๖๐,๑๕๙ บาท (สองแสนหกหมื่นหนึ่งร้อยห้าสิบเก้า-บาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๔ พระครูสังฆกิจจานุยุต ร่วมกับพระสงฆ์อีก ๔ รูป ประกอบด้วย พระอาจารย์ชวลิต อมรธมฺโม, พระอาจารย์มาโนช มหาวีโร, พระอาจารย์บัณฑิต สุจิณฺณธมฺโม และหลวงพ่อสัมฤทธิ์ ฐานธมฺโม ได้ร่วมกันจัดตั้ง กองทุนสวัสดิการแม่ชี ขึ้น เพื่ออนุเคราะห์แม่ชีที่อยู่ประจำในวัดไทรงามธรรมธาราม โดยรวบรวมเงินที่ได้มาจากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา แล้วนำมาแบ่งจ่ายให้กับแม่ชี เป็นประจำทุกเดือน เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ขณะนี้มีเงินคงเหลือในกองทุนสวัสดิการแม่ชีทั้งสิ้น ๑๖,๔๙๐ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยเก้าสิบบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๕ จัดซื้อที่ดิน ให้ราชการสร้างสถานีอนามัยตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๓ ไร่ เป็นจำนวนเงิน ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๔๘ ได้บริจาคนิตภัต ปีละ ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาท) เข้าร่วมทุน "ทุนวัดช่วยวัด" รวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๙ ๒๕๕๑ ได้บริจาคนิตภัต ปีละ ๑,๔๐๐ บาท (หนึ่งพันสี่ร้อยบาท) เข้าร่วมทุน "ทุนวัดช่วยวัด" รวมเป็นจำนวนเงิน ๔,๒๐๐ บาท (สี่พันสองร้อยบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๖ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๖ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาส ให้ชักชวนพระภิกษุสงฆ์ สามเณร แม่ชี ผู้ปฏิบัติธรรม วัดไทรงามธรรมธาราม ร่วมกันบริจาคเงิน และข้าวสารอาหารแห้ง ช่วยเหลือผู้ประสพอัคคี ไฟไหม้ตลาดโพธิ์พระยา อำเภอ-เมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๔๗ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๗ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาส ให้ชักชวนพระภิกษุสงฆ์ สามเณร แม่ชี ผู้ปฏิบัติธรรม วัดไทรงามธรรมธาราม ร่วมกันบริจาคเงิน ช่วยเหลือผู้ประสบภัยภาคใต้ "คลื่นยักษ์สึนามิ" รวมเป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ.๒๕๔๘วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาส ให้ชักชวนพระภิกษุสงฆ์ สามเณร แม่ชี ผู้ปฏิบัติธรรม วัดไทรงามธรรมธาราม ร่วมกันบริจาคเงิน ช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย ตลาดวิเศษชัยชาญ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง รวมเป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

เกียรติประวัติ

พ.ศ.๒๕๓๑ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช องค์สังฆราชูปถัมภ์ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาและปฏิบัติธรรม โปรดประทานปสาทนียบัตร เป็นผู้เอาใจใส่ ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมแก่นิสิต นักศึกษา และนักเรียน ฯ แก่พระครูสังฆกิจจานุยุต

พ.ศ.๒๕๓๓ กรมป่าไม้มอบโล่ประกาศเกียรติคุณ แก่วัดไทรงามธรรมธาราม เพื่อแสดงว่าได้ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

พ.ศ.๒๕๓๖ สมเด็จพระสังฆราชทรงประทานวุฒิบัตรในการเข้าประชุมรับการถวายความรู้ตามโครงการประชุมพระสังฆาธิการเพื่อการบริหาร การปกครอง และการพัฒนาชุมชน แก่พระครูสังฆกิจจานุยุต

พ.ศ.๒๕๓๖ กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเป็นเขตอุทยานการศึกษา

พ.ศ.๒๕๓๘ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง

พ.ศ.๒๕๔๒ กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเป็นศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖ รอบ ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นวิทยากรการปฏิบัติธรรม ตามโครงการพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา

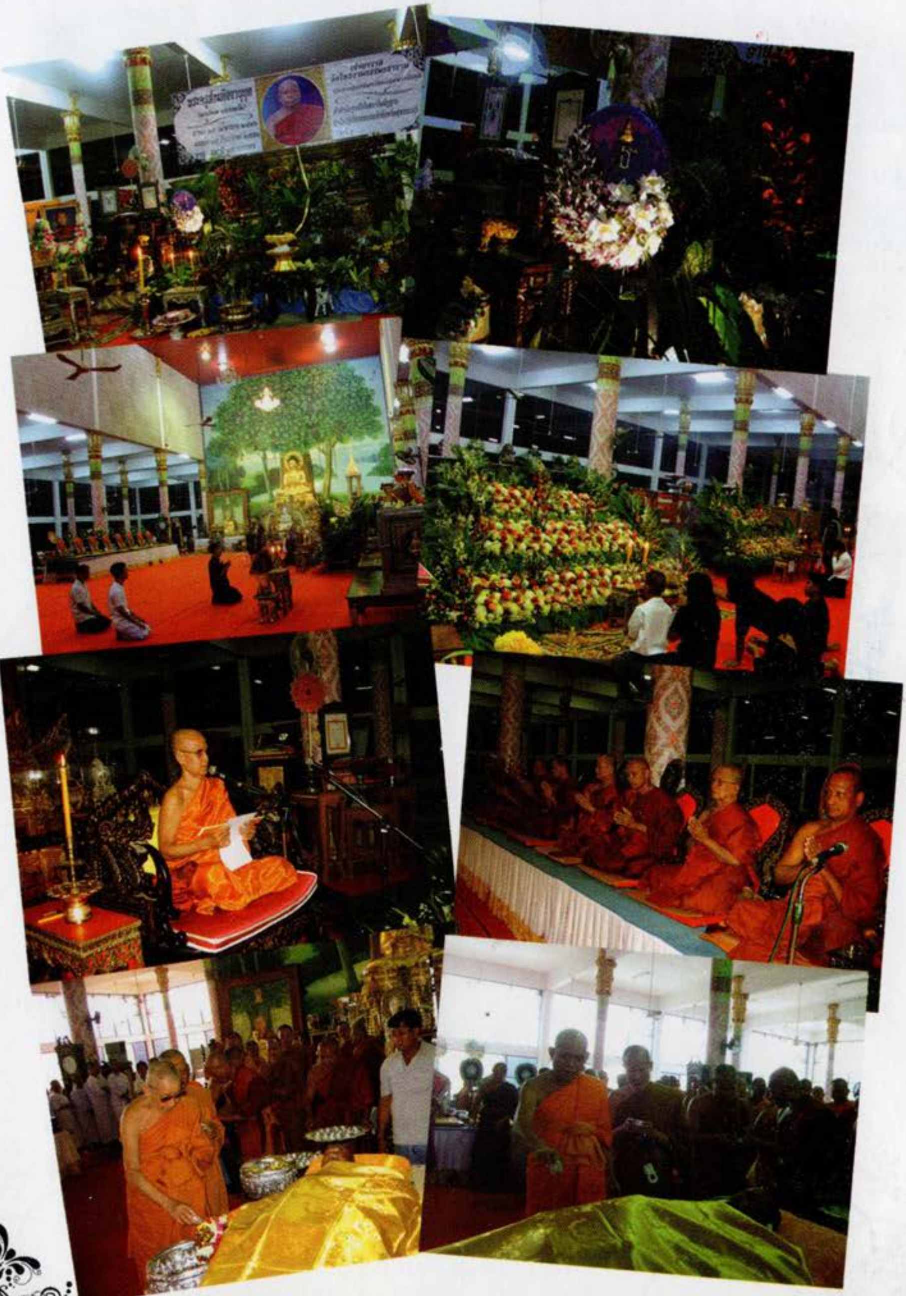
๖ รอบ รุ่นที่ ๓ / ๒๕๔๒ ณ ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติวัดถ้ำดอยกองข้าว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

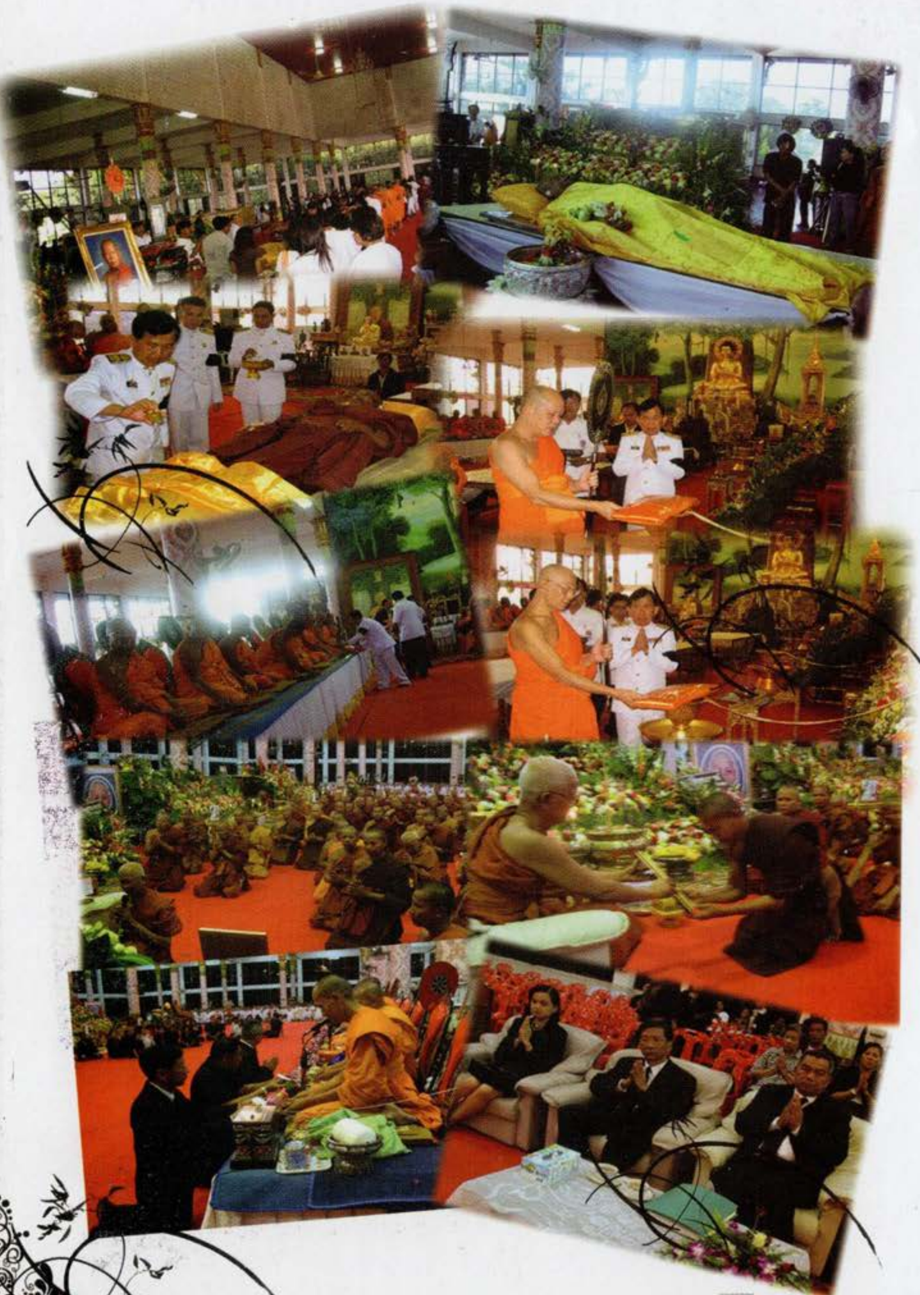
พ.ศ.๒๕๔๘ ได้รับโล่จากกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมได้บำเพ็ญประโยชน์แก่กรมราชทัณฑ์ ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาจิตใจแก่ผู้ต้องขังในโครงการปฏิบัติธรรม (เรือนจำเรือนธรรม) อย่างต่อเนื่อง

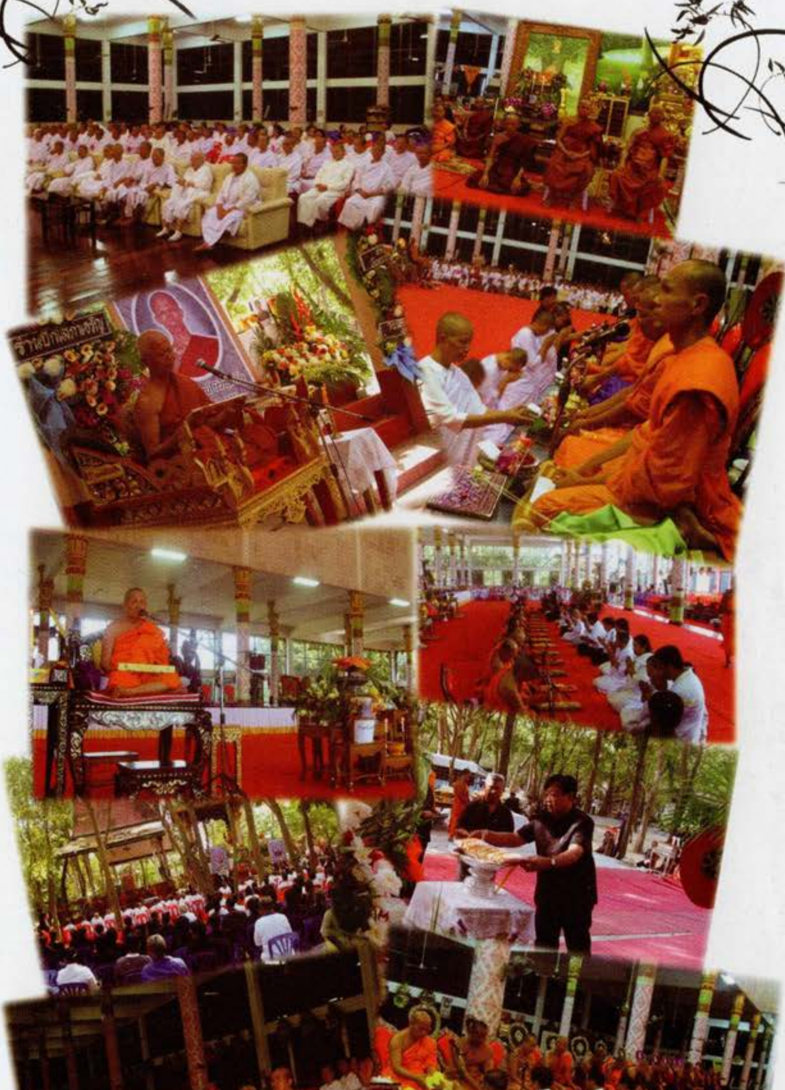
พ.ศ.๒๕๔๙ มหาเถรสมาคม มีมติประกาศให้เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสุพรรณบุรีแห่งที่ ๕

พ.ศ.๒๕๔๙ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้มอบวุฒิบัตร ให้ พระครูสังฆกิจจานุยุตที่ให้การสนับสนุนสถานที่ในการอุปสมบท โครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ ๖๐ ปี

ประมวลภาพในงานบำเพ็ญกุศลศพ

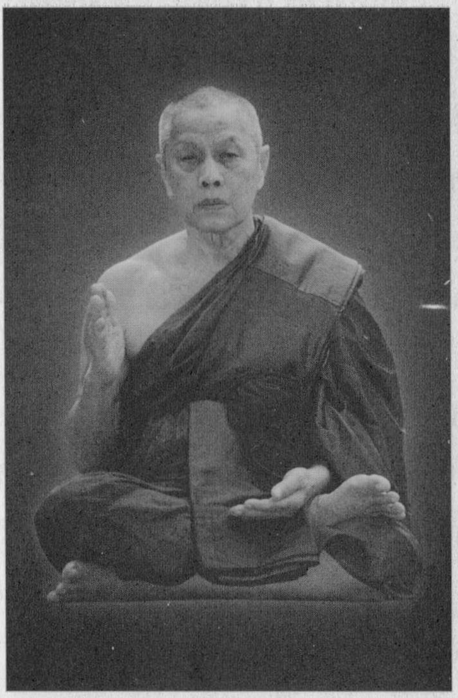

แนะหลักปฏิบัติธรรม

ตามแนวมหาสติปัฏฐาน ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘

พระครูภาวนานุศาสก์ (แป้น ธมฺมธโร)

ผู้ก่อตั้งศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐาน

ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ วัดไทรงามธรรมธาราม

ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

โทร.๐๓๕-๕๒๒๐๐๕, ๐๓๕-๕๓๕๕๓๑ www.watsai.net

ภาคปฏิบัติในอิริยาบถ ๔
อิริยาบถเดินจงกรม
คจฺฉนฺโต วา คจฺฉามีติ ปชานาติ
เมื่อเดินอยู่ ก็รู้ชัดว่า เราเดิน

การเดินนี้ ทางศูนย์วิปัสสนาฯ ได้ถือมติ คือดูจากปฏิปทาในการเสด็จจงกรม ของพระบรมศาสดา การเดินต้องยกเท้าขึ้น ส้นเท้าและปลายเท้าต้องขึ้นพร้อมกัน คืออย่าให้ส้นหรือปลายเท้าขึ้นก่อน และเวลาลงก็ให้ส้นเท้าและปลายเท้า ลงพร้อมกัน

ลักษณะในการเดิน ขณะยกเท้าขึ้นให้พ้นจากพื้นเล็กน้อยแล้วเสือกไปข้างหน้าพอประมาณแล้วลงให้พร้อมกัน ในขณะยกพ้นจากพื้นมีความเกิดดับวูบหนึ่ง เวลาเสือกไป กำหนดที่ปลายเท้าทั้ง ๕ นิ้วจะมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการยก เวลาลงกำหนดที่เท้ากระทบพื้น **ก็ดับวูบหนึ่งเช่นกัน**

การดูอารมณ์ในการเดิน ขณะยกเท้าขึ้นก็ดี เสือกไปก็ดี หรือลงถึงพื้นก็ดี เมื่อเกิดดับที่เท้า ซึ่งเป็นส่วนของกายวิญญาและที่มโนสัมผัสก็เกิดดับ จากนั้นจึงส่งเป็นกระแสคลื่นจิต มาเป็นมโนวิญญาณ

ลักษณะของวิญญาณ เมื่อเวลาเราเดินอยู่ข้างซ้าย ความรู้สึกของสภาวะก็ขึ้นมาข้างซ้าย การเดินจับสภาวะ ถ้าเดินเร็วจับได้ตอนยกเท้าขึ้นเสือกเท้าไป เดินอย่างช้าได้ทั้งยกเสือกและกระทบกับพื้น การดูวิญญาณเกิดดับก็ดูได้ ๓ ระยะ คือเมื่อเห็นสภาวะความรู้สึกเกิดดับที่เท้า การเดินนี้ให้เดินปรกติไม่ต้องมีองค์บริกรรมเพราะในมหาสติปัฏฐาน ๔ ไม่มีองค์

บริกรรม มีแต่องค์พิจารณาการพิจารณาในตอนแรกเป็น **สมถะ** ตอนหลังพิจารณาเห็นกายในกายเป็น **วิปัสสนา**

อิริยาบถยืนสมาธิ
ฐิโต วา ฐิโมหีติ ปชานาติ
เมื่อยืนอยู่ ก็รู้ชัดว่าเรายืน

การยืนสมาธิ ให้ดูสภาวะที่เนื้อสัมผัสกับพื้น คือฝ่าเท้าสัมผัสกับพื้น โดยมากจะเข้าอยู่ในฐานเวทนาแต่อย่างไรก็ตามการเจริญสติปัฏฐานนี้ แม้อยู่ในอิริยาบทเดียวสามารถเจริญได้ทั้ง ๔ ฐาน เพราะเป็นสภาวะที่เนื่องกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงการยืนสมาธิซึ่งที่ศูนย์วิปัสสนาฯ ได้ใช้การกำหนดสภาวะในการยืนนั้น เวลายืนต้องตั้งตัวให้ตรง อย่าก้มคอ เพราะการก้มคอนี้เป็นการปิดเส้นประสาทซึ่งเป็นทางเดินของวิญญาณ อีกนัยหนึ่งทำให้เลือดลมเดินไม่สะดวก เมื่อเวลาปฏิบัติเราจะกำหนดดูสภาวธรรมไม่ตลอดสายส่วนมากเมื่อเวลาเราก้มคอแล้ว **นิวรณ์** ถีนมิทธะ ความโงกง่วงจะครอบงำได้ การที่ถูกนิวรณ์ประเภทนี้ครอบงำจะเสียเวลาในการปฏิบัติ และจะไม่เห็นสภาวธรรม เพราะนิวรณ์นี้ทำให้หลงไปในอารมณ์แห่งการเคลิบเคลิ้ม หรือทำให้จิตตกจาก สภาวธรรม เรียกว่า ตกไปในอารมณ์แห่งโมหะ

การกำหนดดูสภาวะในอิริยาบถยืน คือการตั้งสติเมื่อขณะยืนอยู่ ให้กำหนดดูสภาวะที่ฝ่าเท้าสัมผัสกับพื้น จะเห็นความเกิดดับของ

ขันธ์๕โดยมากการยืนสมาธิมักมีทุกขเวทนาซึ่งเป็นเวทนาภายนอกให้กำหนดให้เห็นทุกขเวทนานั้นอีกชั้นหนึ่งจะเห็นเพียงสภาวะของนามรูป หรือขันธ์ ๕ เกิดดับอยู่ตลอดเวลา การยืนนั้นอยู่ในฐานกายสัมผัสสชา-เวทนา แต่การสัมผัสทางกายนั้น ก็ถึงมโนสัมผัสด้วยเพราะมโนสัมผัสเป็นที่รวมของทุกทาง คือ อายตนะที่ ๖ นั่นเอง

การยืน เราจะกำหนดดูที่มโนสัมผัสที่เดียวก็ได้หรือเมื่อขณะที่ทุกขเวทนาเกิดขึ้น เราจะยายฐานก็ได้การย้ายฐานนี้หมายถึงกำหนดดูในฐานอื่นซึ่งไม่ใช่ย้ายอิริยาบถ ท่านนักปฏิบัติธรรมต้องเข้าใจด้วยว่าการย้ายฐานนั้นอย่างไร คือ ย้ายจิตจากฐานกายสัมผัสสชาเวทนา มาดูที่มโนสัมผัสสชาเวทนา

การดูอารมณ์ หรือสภาวธรรมในการยืน ก็จะเห็นสภาวธรรมเกิดดับ ๓ สถาน คือ

๑. เห็นความเกิดดับที่ฝ่าเท้าทั้งสองข้าง

๒. เห็นเกิดดับที่ฝ่าเท้าแล้วที่มโนสัมผัสจะเกิดดับพร้อมกัน

๓. เมื่อเกิดดับที่มโนสัมผัสแล้วจะเห็นมโนทวารซึ่งเป็นทางออกของมโนวิญญาณเกิดดับพร้อมกัน

การดับด้วยญาณ คือให้หยั่งลงไปในทุกขเวทนาเห็นเพียงเกิดดับ คือให้ดูตามธรรมชาติ ไม่ให้บังคับจิต จึงจะเห็นสภาวธรรมของเวทนาในเวทนาให้สังเกตความเกิดดับจะเห็นเวทนาภายนอก ซึ่งเป็นตัวเจ็บปวดและจะเห็นจิต หรือ ขันธ์ ๕ เกิดดับอยู่

อิริยาบถนั่งสมาธิ

นิสินฺโน วา นิสินฺโนมฺหีติ ปชานาติ

เมื่อเรานั่งอยู่ ก็รู้ชัดว่า เรานั่ง

การนั่งสมาธิ เป็นอิริยาบถที่นิยมกันมาก การนั่งสมาธิจะนั่งได้ ๒ อย่างคือ นั่งขัดสมาธิและนั่งพับเพียบพึงตั้งกายให้ตรงเป็นเรื่องสำคัญ ถ้ากายตรงการเดินของวิญญาณจะสะดวกทำให้กำหนดเห็นง่ายเห็นได้ชัดแจ้งถ้าเรานั่งพับเพียบก็ได้ หรือนั่งขัดสมาธิก็ได้การกำหนดสภาวธรรม การนั่งสมาธินี่เมื่อกายตรงแล้วให้กำหนดที่เนื้อสัมผัสกับพื้น เช่นเดียวกับการยืนและจะมีลักษณะเช่นกันเพียงแต่อยู่ในอิริยาบถไม่เหมือนกันโดยสภาวธรรมก็เป็นลักษณะเดียวกันซึ่งทางศูนย์วิปัสสนาฯ ให้ใช้คู้แขนเข้า เหยียดแขนออกดังพระบาลีว่า

สมฺมิญฺชิเต ปสาริเต สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะในการคู้แขนเข้า เหยียดแขนออก ในพระสูตรใช้คำว่า อวัยวะ เมื่อเรามาพิจารณาความจริงในคำว่า อวัยวะ นั้นขณะเรานั่งอยู่กับที่ เราจะเอาอะไรมาคู้นอกจากแขนเท่านั้นจึงใช้คำว่า แขน เพื่อจะได้เข้ากับการปฏิบัติในมหาสติปัฏฐาน ๔

การคู้แขนเข้า เหยียดแขนออก นี้เป็นอิริยาบถส่วนย่อยมาประกอบในการเจริญ เมื่อเราจะกำหนดพึงตั้งจิตเป็นกลาง ทางศูนย์วิปัสสนาฯให้ใช้วิธียกมือขึ้นลงเป็นระยะ ในเวลายกมือขึ้นลงให้ขยับนิ้วเป็นระยะ ๆ ให้กำหนดดูในขณะ ขยับนิ้ว เมื่อขยับนิ้วอยู่ให้ตั้งสติ

กำหนดดูที่นิ้วสัมผัสกัน ความรู้สึกจะเกิดขึ้นให้ตั้งสติกำหนดดูที่นิ้วสัมผัสกัน ความรู้สึกจะเกิดขึ้นเห็นความเกิดดับของขันธ์ ๕ มีลักษณะเหมือนกันกับการยืน แต่การนั่งนี้ทำง่ายกว่าการยืนหรือการเดิน เพราะสามารถเห็นรูปขันธ์ละเอียดได้ง่ายถ้าเดินหรือยืนจะเห็นได้ยากกว่าการนั่งสมาธิ ซึ่งการนั่งสมาธินี้สามารถเห็นได้ตั้งแต่รูปหยาบ จนถึงรูปละเอียดและรูปประณีต

ข้อควรระวังในการกำหนดสภาวะ อย่าปล่อยให้จิตตกอยู่ในอารมณ์ว่างอันเกิดจากสมาธิและอย่าทำให้จิตดิ่งนิ่งเฉยเป็นอุเบกขาหรืออัปปนาสมาธิ เพราะเป็นอำนาจของฌานจัดเป็นมิจฉาสมาธิต้องกำหนดดูที่จิตให้เห็นความเกิดดับ สิ่งเหล่านั้นก็จะหายไป แต่ถ้าตกอยู่ในอารมณ์ของมิจฉาสมาธิ จะมีนิมิตต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น เห็นรูปผีบ้าง รูปพระพุทธเจ้า หรือ รูปของตัวเองไปเฝ้าพระพุทธเจ้าบ้าง อันที่จริงพระพุทธเจ้าเป็นรูปกายนั้นไม่มีแล้วเหลือแต่กายแห่งธรรม คือคำสอนหรือบางทีจะเห็นสัญญาในอดีต เรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนได้ทำไว้จะออกมาให้เห็น จะต้องกำหนดให้เห็นที่มโนสัมผัส เพระสิ่งเหล่านี้เป็นนิมิตปรุงแต่งทำให้หลงหรือหลอกตัวเองขณะเห็นมโนสัมผัสเกิดดับ สัญญาต่าง ๆ ที่เห็นนั้นจะถูกญาณตัดออกไปเรียกว่า ทำสัญญาให้เป็นอนัตตา หรือเรียกว่า ลบสัญญากรรมต่าง

อิริยาบถนอน

สยาโน วา สยาโนมฺหีติ ปชานาติ

เมื่อนอนอยู่ ก็รู้ชัดว่าเรานอน

อิริยาบถนอนนี้สารารถเจริญวิปัสสนาได้เพราะอิริยาบถทั้ง ๔ นั้น ซึ่งในชีวิตประจำวันคนเราต้องนอนทุกวันอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่รู้จักวิธีปฏิบัติวิปัสสนาด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงทรงแสดงการเจริญมหาสติปัฏฐาน ๔ ดังกล่าวไว้

วิธีนอน ตามหลักทั่วไปนั้น เช่น นอนหงาย นอนคว่ำ นอนตะแคงซ้าย และนอนตะแคงขวา แต่ละลักษณะมีความถนัดไม่เหมือนกัน ส่วนหลักพระพุทธศาสนาให้นอนตะแคงขวา เนื่องจากว่าหัวใจของเรานั้นอยู่ในด้านซ้าย หากว่านอนตะแคงซ้ายเป็นการนอนทับหัวใจจะทำให้หัวใจทำงานไม่สะดวกการนอนตะแคงขวานั้นเรียกว่า นอนสีหไสยาสน์

การกำหนดดูในขณะนอน ก็ให้กำหนดดูกายวิญญาณที่เกิดจากการสัมผัส คือใน โผฏฐัพพะหมายถึงการกระทบกับพื้นที่เรานอนก็ให้กำหนดดูให้เห็นการเกิดการดับของกายวิญญาณในบริเวณที่เนื้อกระทบกับพื้นหรือถูกกับพื้น จะเห็นความเกิดดับอยู่ตลอดเวลาหรือจะมากำหนดที่ฐานจิตในจิต คือ ที่มโนสัมผัส ดูการผัสสะของจิต หรือ การเต้นของหัวใจจะเห็นการเกิดดับของวิญญาณเช่นเดียวกับนั่งสมาธิ ถ้าเราดูที่มโนสัมผัสจนชัดเจนแล้วสามารถมองเห็นจิตเข้าภวังค์ และเห็นจิตออกจากภวังค์มากระทบกับมโนสัมผัสแต่ถ้าเราเผลอสติ เราก็จะหลับไปเลย เพราะฉะนั้นนักปฏิบัติต้องทำตอนที่ยังไม่ง่วง มิฉะนั้นจะถูกนิวรณ์

ครอบงำได้ง่าย

ยถา ยถา วา ปนสฺส กาโย ปณิหิโต โหติ ตถา ตถา นมฺปชานาติ.
อนึ่งเมื่อเธอนั้นเป็นผู้ตั้งกายไว้แล้วอย่างใด ๆ ก็ย่อมรู้ชัดอาการอย่างนั้น ๆ

สมฺปชญฺญปพฺพํ
กำหนดการทำสัมปชัญญะ

สัมปชัญญะปัพพะนี้ เป็นหมวดที่รวมพระวินัย พระสูตร พระอภิธรรม เข้าด้วยกันได้เป็นอย่างดีในขั้นของการปฏิบัติ ถ้าปราศจากสัมปชัญญะกันแล้วสติก็ย่อมตั้งอยู่ไม่ได้ อีกประการหนึ่งท่านแสดงวิธีปฏิบัติไว้เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ทุกเวลานาทีไม่จำกัดสถานที่ไม่จำกัดอิริยาบถไหน เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนไว้ถี่ถ้วนรวมทุก ๆ อิริยาบถและทุก ๆ ฐานเพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจะขยายข้อความจากการปฏิบัติ ถ้าผิดจากพยัญชนะบ้างหวังว่าผู้รู้คงพิจารณา อรรถธรรมที่ข้าพเจ้าปฏิบัติมาเป็นที่ แน่นอนและสอนอยู่เป็นประจำทุกวันนี้

ปุน จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ดูก่อนภิกษุทั้งหลายข้ออื่นยังมีอยู่อีกภิกษุ

อภิกฺกนฺเต ปฏิกฺกนฺเต สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ (ความเป็นผู้รู้ตัวทั่วพร้อม) ในการก้าวไป ข้างหน้า และถอยกลับมาข้างหลังความเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ หมายถึง เป็นผู้ทำการงานสมฺมากมฺมนฺโต การงานชอบ ความเป็นผู้รู้สึกตัวทั่วพร้อมนั้น ต้องรู้ในขณะยกเท้าขึ้น เช่น ในขณะเดินจงกรม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเพราะร่างกายเคลื่อนไหวอยู่เสมอไม่ว่าจะเดินไปบิณฑบาต หรือเดินทำอะไรอยู่

ก็ตาม ในการทำสัมปชัญญะในการก้าวไปข้างหน้านั้น จะยกเท้าขึ้นเสมอ ๆ กันตั้งสติไว้เมื่อเท้าขึ้นจากพื้น อย่าเดินโคลงกาย

อุชุง กายํ ปณิธาย ตั้งกายให้ตรง ตั้งคอให้ตรงทอดสายตาไปชั่วแอกเทียมโค คือ ชั่ววาของตนเองให้ไหวไปเพียงท่อนล่างเท่านั้น เวลาเสือกเท้าไปให้ตั้งสติไว้ที่นิ้วเท้าทั้งห้าเป็นหลัก จะมีความรู้สึกทั้ง ๕ นิ้ว มีสติสัมปชัญญะทุก ๆ ขณะโดยไม่มีตัวบริกรรมภาวนา การมีตัวบริกรรมเป็นสมถกัมมัฏฐาน เพราะเพิ่มตัวสมมติขึ้นแต่ในที่นี้ มีสัมปชาโน ความรู้สึกตัวทั่วพร้อมเป็นตัวภาวนาภายใน คืออริยสัจความจริงอันเป็นไปภายใน อันไปตามอิริยาบถของร่างกาย เมื่อยกเท้าให้ส้นเท้าปลายเท้าขึ้นพร้อมกัน อย่าเอาส้นเท้าขึ้นก่อนแล้วเสือกเท้าไปตรง ๆ อย่าเดินแบะเท้าและอย่าเดินเอาส้นลงก่อน อย่าเดินจิกปลายเท้า

การเดินจงกรม นี้เดินได้ ๓ อย่างคือ

๑. การเดินอย่างช้า คือยกขึ้นช้า ๆ เสือกช้า ๆ เหยียบช้า ๆ เดินอย่างช้านี้ คือจะจับความรู้สึกได้ทั้งหมด คือทั้งการยกเท้า เสือกเท้า และเมื่อเท้าลงกระทบกับพื้น การเดินอย่างช้า คือการฝึกเดินใกล้ ๆ กำหนดทันทั้งเวลายกเท้าขึ้นจากพื้น และเสือกเท้าไปและเมื่อเท้าลงถึงพื้นก็กำหนดตลอดเวลาให้ทันจะมีความรู้สึกจะตลอดเท้า เมื่อเท้าสัมผัสกับพื้น จะเห็นความรู้สึกเกิดดับวูบหนึ่งหายไป

๒. การเดินอย่างกลาง คือการเดินตามปกติประจำวัน เดินอย่างกลางจะจับได้เฉพาะการยกเท้าพ้นจากพื้น ส่วนการเสือกนั้นบางทีก็ทัน บางทีไม่ทัน โดยมากจะจับทันเฉพาะเวลายกเท้าพ้นจากพื้น และเท้ากระทบกับพื้นเท่านั้น การเดินอย่างกลาง เช่นในการเดินบิณฑบาตให้

กำหนดเวลายกเท้าเสือกเท้าไปให้เห็นความรู้สึกชัดแต่เวลาเหยียบลงจะกำหนดไม่ค่อยทัน

๓. การเดินอย่างเร็ว เช่นการรีบจะไปธุระในที่ ต่าง ๆ เดินอย่างเร็ว จะจับได้เฉพาะตอนยกเท้าเท่านั้นส่วนการเสือก หรือการลงกระทบกับพื้นไม่ทันการเดินนี้ใช้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ไม่เป็นที่รังเกียจของสังคม เป็นการเจริญที่ใหม่อยู่เสมอเหมาะแก่การปฏิบัติตลอดเวลา จึงตรงกับบาลีว่า **อกาลิโก คือ ไม่ประกอบด้วยกาล ไม่เลือกสถานที่** การทำวิปัสสนานั้นเป็น อกาลิโก ทำได้ไม่เลือกกาลเวลา ไม่เลือกบุคคลเพราะคนทุกคนก็เดินกันอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าไม่รู้จักกำหนดหรือศึกษาหลักการตั้งสติในการเดินเท่านั้น เมื่อก้าวเท้าไปข้างหน้าดังกล่าวมาแล้ว เมื่อเดินไปถึงสุดทางก็ถอยกลับก้าวหนึ่ง เมื่อถอยหลังนั้นกายทุก ๆ ส่วนต้องหมุนไปพร้อมกันกับการเดินนั้น และจะเอามือกอดอกไว้ก็ได้ หรือจะเอามือไขว้กันไว้ข้างหน้าก็ได้ หากเมื่อยมากในเมื่อไม่มีคนก็ค่อย ๆ เอามือไขว้หลัง หากเดินหลาย ๆ ชั่วโมงจะห้อยแขนให้ตรง ๆ ก็ได้แต่ห้ามแกว่งแขนเวลาเดินเพราะไม่ใช่เดินไปตามใจชอบตามความเคยชิน เหมือนเมื่อไม่ได้ฝึกเจริญวิปัสสนา เราต้องกำหนดความรู้สึกที่เท้าขณะก้าวไป อย่ายกเท้าขึ้นให้สูงจนเกินไป อย่าก้าวเท้าให้ยาวจนเกินไป คือให้ก้าวพอดี ๆ การเดินจงกรมนั้น มีทั้งอิริยาบถที่เร็ว ปานกลาง และเดินอย่างช้า ๆ

อโลกิเต วิโลกิเต สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะในการแลไปข้างหน้า และเหลียวไปข้างซ้าย, ข้างขวา การกำหนดอิริยาบถนี้เมื่อมองไปข้างหน้าก็ดีหรือก้มหน้า หรือ

เงยหน้าก็ดีให้ผู้ปฏิบัติตั้งสติกำหนดที่ท้ายทอยเมื่อเหลียวซ้ายให้กำหนดข้างขวาเมื่อเหลียวขวาให้กำหนดข้างซ้ายเพราะวิถีจิตขึ้นแต่ละข้างของซีกกาย กายของเราแบ่งซีกออกมี ๒ แถบ การเหลียวซ้ายแลขวาต้องหัดกำหนดทุก ๆ วัน การหัดนั้นจะหัดเวลายืน หรือนั่งก็ได้ หรือลองหัดเหลียวเวลาเดินก็ได้ จะให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติที่คอของเราเอง โดยไม่ต้องไปเชื่อใคร เราต้องปฏิบัติเองแล้วจึงจะเห็นเอง จึงจะสมกับพระธรรมคุณข้อ สนฺทิฏฐิโก ผู้บรรลุแล้วเห็นเอง

สมฺมิญชิเต ปสาริเต สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะในการคู้อวัยวะเข้า เหยียดอวัยวะออก ในการคู้อวัยวะนั้นเราจะคู้แบบไหนก็ได้แต่ทางศูนย์วิปัสสนาฯ ได้ใช้สอนเป็นหลักคือการคู้แขน โดยการยกมือขึ้นเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เป็นขณิกสมาธิพร้อมทั้งกระดิกนิ้วมือเป็นระยะ ๆ เป็นจังหวะ ๆเพราะจะช่วยให้เกิดความรู้สึกชัดเร็วขึ้นขณะหนึ่ง ๆ ก็ดับไปพร้อมกับความรู้สึกต้องการให้เกิดสัมปชัญญะ คือความรู้สึกทั่วพร้อมที่นิ้วมือหรือกลางใจมือชัดขึ้นกว่าธรรมดาก่อน เพื่อเป็นการฝึกขั้นต้นไปในตัวและทดลองดูได้ทุกท่านว่าความรู้สึกจะเป็นอันเดียวกันหรือไม่จะฝึกสติให้สมบูรณ์ได้จริงหรือไม่ นี่แหละเป็นเครื่องวัดสติและระดับจิตของตัวเอง เมื่อฝึกยกมือจนชำนาญแล้ว ความรู้สึกจะกระเทือนเข้าไปถึงฐานจิตในจิต จะรู้สึกถึงมโนสัมผัสเพราะธรรมชาติเมื่อประกอบเรื่องขึ้นแล้ว จะกระทบที่มโนสัมผัสแล้วจึงเป็นมโนวิญญาณทุก ๆ ขณะไป

เราจะเคลื่อนมือ หรือจะยกมือประนม (ไหว้) ในการกราบพระเป็นประจำวันก็ได้ ทุก ๆส่วนของมือจะเกิดความรู้สึกเป็นธรรมชาติที่มี

อยู่แล้วทุก ๆ ขณะ

สงฺฆาฏิ ปตฺต จีวรธารเณ สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำลสัมปชัญญะในการทรงผ้าสังฆาฏิ บาตร และจีวร การเจริญวิปัสสนานี้เราดูความสัมผัสที่ทวารทั้ง ๖ มีทวารตาเป็นต้น การทรงผ้าต่าง ๆ เป็นความรู้สึกในทวารกาย กายสัมผัสสชาเวทนาให้เห็นเวทนาในเวทนานั้นอยู่เนือง ๆ แม้การสวมเสื้อผ้าก็ทำได้เช่นเดียวกัน ก็ให้สำเหนียกในความรู้สึกในขณะเคลื่อนไหวทุก ๆ ส่วนให้ดูไปตามผัสสะนั้น ๆ

อสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะในการกิน, ดื่ม, เคี้ยว และลิ้มรส การกินตั้งสติไว้ที่ลิ้น (ชิวหาสัมผัสสชาเวทนา) เวลาดื่มน้ำ เคี้ยวอาหาร กำหนดที่ขากรรไกร

อุจฺจารปสฺสาว กมฺเม สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะในการถ่ายอุจจาระ, ถ่ายปัสสาวะเวลาถ่ายให้กำหนดที่ทวารหนัก ปัสสาวะให้กำหนดที่ความรู้สึกนั้น ๆ เพราะกิเลสนั้นเกิดขึ้นได้ไม่เลือกเวลา ทำให้มีอัตตาตัวตนเกิดขึ้นได้ทุกเวลาแม้กระทั่ง เวลาถ่ายอุจจาระและปัสสาวะ จึงแสดงให้เห็นว่า ธรรมะเป็นอกาลิโก ทำได้โดยไม่เลือกกาลเวลาจริง ๆ แสดงว่าการเจริญวิปัสสนานั้นทำกันได้ทุกคน วิปัสสนากัมมัฏฐานในหลักมหาสติปัฏฐาน ๔ กับอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้ทำกันได้ทั้งนั้นไม่จำเพาะเจาะจงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงได้แสดงในหมู่ชนชาวกุรุซึ่งสถานที่นี้ข้าพเจ้าได้ไปนมัสการมาแล้ว มีรอยการจารึกสติปัฏฐาน ๔ ไว้บนหินยอดเขาที่กรุงนิวเดลลีประเทศอินเดีย

คเต ฐิเต นิสินฺเน สุตฺเต ชาริเต ภาสิเต ตุณฺหีภาเว สมฺปชานการี โหติ ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะในการเดิน, ยืน, นั่ง, หลับ, ตื่น, พูด, และความเป็นผู้นิ่งอยู่ การเดินนั้นได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้น การยืนให้ตั้งสติไว้ที่ใต้ฝ่าเท้าจะมีความรู้สึกอยู่ที่ตรงนั้น การยืนจะยกมือไปด้วยก็ได้ ถ้าเราเข้าถึงฐานจิตในจิตก็ให้ดูที่มโนสัมผัสภายใน

เวลานั่ง จะนั่งท่าไหนก็ได้ แต่ต้องสำเหนียกดูที่กายสัมผัสที่ความรู้สึกนั้นเอง เพราะสัมผัสที่ใดก็มีความรู้สึกที่ตรงนั้น

เวลาหลับตา กำหนดเมื่อกระพริบตาหนังตาขึ้นหรือลง แล้วความรู้สึกจะกระเทือนถึงจิต เมื่อตื่นลืมตาขึ้นก็กำหนดที่หนังตา เวลาพูดก็กำหนดหรือตั้งสติไว้ที่ขากรรไกร หรือดูที่ลิ้นตลบไปตลบมา จะเป็นสัมมาวาจา, การเจรจาชอบ เข้าในองค์มรรคในการพูดต้องกำหนดที่ลิ้นทุกคำ ในความเป็นผู้นิ่งอยู่นั้นจะกำหนดในฐานใดก็ได้ ขอให้ตั้งสติกำหนดไว้ตามฐานนั้นจะมีความรู้สึกอยู่ภายในเพราะส่วนกายในคือขันธ์ ๕ จะไม่มีการนิ่งจะมีการกระทบหรือผัสสะกระเทือนอยู่ทุก ๆ ขณะจิต การมีอารมณ์วิปัสสนานั้นไม่ใช่การนั่งนิ่งอยู่เฉย ๆ เป็นอารมณ์ธรรมชาติไม่ใช่การสะกดจิต หรือบังคับจิตแต่ปล่อยให้จิตเดินไปตามปกติเพียงแต่ใช้สติ และมีความรู้สึกตามฐานเท่านั้น

อิติ อชฺฌตฺตํ วา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกายเป็นภายในบ้าง ข้อนี้เมื่อปฏิบัติอยู่จะเห็นความรู้สึกภายในทุก ๆ ส่วน ทุก ๆ ฐานจะต้องลงท้ายด้วย อิติ อชฺฌตฺตํ วา เป็นต้นทุกหมวดไป ณ ภายในทั้งหมดต้องยึดหลักขันธ์ ๕ เพราะเมื่อญาณในการปฏิบัติสูงขึ้น จึงจะแยกส่วนรูปส่วนเวทนา ส่วนสัญญา ส่วนสังขาร ส่วน

วิญญาณ ออกจากกันได้ ตามที่พระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ แยกไปตาม อนัตตลักขณสูตร นักปราชญ์จึงจัดมาเป็นบทสวดใน พระธรรมสังคิณี มาติกา (กุสะลา ธัมมา)

พหิทฺธา วา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ ภิกษุย่อมพิจารณาให้เห็นกายเป็นไปภายนอกบ้าง บางครั้งเราก็เห็นกายสมมติ เพราะตัวปรมัตถ์ได้แก่ความรู้สึกที่เกิดได้จากญาณ เป็นเครื่องเห็นภายใน ท่านจึงจัดสมมติกับปรมัตถ์เป็นของคู่กัน

อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายในภายนอกบ้าง ผู้ปฏิบัติจะต้องเข้าใจด้วยว่า ทุก ๆ ส่วนในร่างกายย่อมจะปรากฏถึงกัน เมื่อญาณปัญญาเห็นแจ้งแล้วจะชัดในความรู้สึกถึงกันหมด ทั้งภายในภายนอก

สมุทยธมฺมานุปสฺสี วา กายสฺมึ วิหรติ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดาคือความเกิดขึ้นในกายบ้าง

วยธมฺมานุปสฺสี วา กายสฺมึ วิหรติ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดาคือความเสื่อมไปในกายบ้าง

สมุทยวยธมฺมานุปสฺสี วา กายสฺมึ วิหรติ เธอย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความเกิดขึ้นทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง เมื่อมีสติมากขึ้นก็จะเห็นทั้งความเกิด และความเสื่อม ความเกิดขึ้นมี ณ ที่ใด ก็ดับไปในที่นั้น ๆ เหมือนกันทุก ๆ หมวด

อตฺถิ กาโยติ วา ปนสฺว สติ ปจฺจุปฏฺฐิตา โหติ ก็หรือสติว่ากายมีอยู่เข้าไปตั้งอยู่เฉพาะหน้าแก่เธอนั้นคำว่า เฉพาะหน้าคืออยู่ฐานไหนก็พิจารณาดูด้วยญาณปัญญาให้ชัดฐานนั้น ๆ

ยาวเทว ญาณมตฺตาย แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

ปติสฺสติมตฺตาย แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

อนิสฺสิโต จ วิหรติ เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วยเพราะกายใน คือ ขันธ์ ๕ ดับไปจึงปล่อยวางได้

น จ กิญฺจิ โลเก อุปาทิยติ ย่อมไม่ยึดถืออะไรในโลกด้วย เพราะท่านรวมอารมณ์วิปัสสนาไว้ชัดเจนทุก ๆ หมวดไป เพื่อจะไม่ให้ผู้ปฏิบัติหลงทางจากฐานในขณะปฏิบัติ ท่านสรุปด้วยว่า

เอวมฺปิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกายเนือง ๆ อยู่ คือหมายความว่า ทำความเพียรให้อารมณ์ติดต่อกันไป เนือง ๆ ไม่ขาดสาย

สติปัฏฐานสังยุต
พรหมสูตร

ว่าด้วยสติปัฏฐาน ๔ เป็นทางอันเอก

(๑๙/๓๘๔) ข้าพเจ้าสดับมาแล้วอย่างนี้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าแรกตรัสรู้ประทับ ณ อชปาลนิโครธ แถบฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาค ทรงหลีกออกเร้นอยู่ในที่ลับ ได้เกิดความปริวิตกขึ้นในพระหฤทัยอย่างนี้ว่า ทางนี้เป็นที่ไปอันเอก เพื่อความบริสุทธิ์ของสัตว์ทั้งหลาย เพื่อล่วงความโศกและความร่ำไร เพื่อความดับสิ้นแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุธรรมที่ถูกต้อง เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง คือ สติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔เป็นไฉนภิกษุ? ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมพิจารณาเห็นกายในกายอยู่ มีความเพียร มีสัมปชัญญะ มีสติ กำจัดอภิชฌาและโทมนัสในโลกเสีย ย่อมพิจารณาเห็นเวทนาในเวทนาทั้งหลายอยู่ ย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิตอยู่ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรมทั้งหลายอยู่ มีความเพียร มีสัมปชัญญะ มีสติพึงกำจัดอภิชฌาและโทมนัสในโลกเสีย ทางนี้เป็นที่ไปอันเอก เพื่อความบริสุทธิ์ของสัตว์ทั้งหลายเพื่อล่วงความโศกและความร่ำไร เพื่อความดับสิ้นแห่งทุกข์และโทมนัสเพื่อบรรลุธรรมที่ถูกต้อง เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง คือสติปัฏฐาน ๔

ครั้งนั้นแล ท้าวสหัมบดีพรหมทราบความปริวิตกในพระหฤทัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้วด้วยใจ จึงหายตัวจากพรหมโลก มาปรากฏเบื้องพระพักตร์ของพระผู้มีพระภาคเจ้าเหมือนบุรุษมีกำลังเหยียดแขนที่คู้ หรือคู้แขนที่เหยียดฉะนั้น ครั้งนั้นแล ท้าวสหัมบดีพรหมกระทำผ้าเฉวียงบ่าข้างหนึ่งประนมอัญชลีไปทางพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วได้กราบทูลว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า

ข้อนี้เป็นอย่างนั้น ข้าแต่พระสุคต ข้อนี้เป็นอย่างนั้น ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญทางนี้เป็นที่ไปอันเอกเพื่อความบริสุทธิ์ของสัตว์ทั้งหลายเพื่อล่วงความโศกและความร่ำไร เพื่อความดับสิ้นแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุธรรมที่ถูกต้อง เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง คือ สติปัฏฐาน ๔

สติปัฏฐาน ๔ เป็นไฉน ภิกษุในธรรมวินัยนี้ย่อมพิจารณาเห็นกายในกายอยู่ มีความเพียร มีสัมปชัญญะ มีสติ กำจัดอภิชฌาและโทมนัสในโลกเสียได้ พิจารณาเห็นเวทนาในเวทนาทั้งหลายอยู่ ย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิตอยู่ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรมทั้งหลายอยู่ มีความเพียร มีสัมปชัญญะ มีสติ กำจัดอภิชฌาและโทมนัสในโลกเสียได้ ทางนี้เป็นทางไปอันเอก เพื่อความบริสุทธิ์ของสัตว์ทั้งหลาย เพื่อล่วงความโศกและความร่ำไร เพื่อความดับสิ้นแห่งทุกข์โทมนัส เพื่อบรรลุธรรมที่ถูกต้อง เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง คือ สติปัฏฐาน ๔

ท้าวสหัมบดีพรหม ได้กราบทูลอย่างนี้แล้ว ครั้นแล้วได้กราบทูลนิคมคาถาต่อไปอีกว่า

พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้ทรงเห็นความสิ้นชาติและที่สุดแห่งชาติ
ทรงอนุเคราะห์ด้วยประโยชน์เกื้อกูล
ทรงทราบทางเป็นที่ไปอันเอก
ในกาลก่อนชนทั้งหลายข้ามโอฆะได้แล้วด้วยทางนี้
ในอนาคตก็จักข้ามด้วยทางนี้และในบัดนี้ก็ข้ามอยู่ด้วยทางนี้

จบพรหมสูตร

สติปัฏฐานสี่ดีที่หนึ่งอย่าพึงว่าน้อย
ดีกว่าร้อยภาษิตปริศนา
เหมือนเกลือดีมีนิดหน่อยน้อยราคา
ยังมีค่ากว่าน้ำเค็มเต็มทะเล

ธมฺมธโร ภิกฺขุ

"เราบวชมาบวชตรงไหน ควรบวชใจของเราด้วยช่วยรักษา
บวชแต่กายใจไม่บวชปวดอุรา เร่งสรรหาอบรมจิตพิชิตมาร
พระจะดีมีค่าราคาล้ำ เพราะยึดธรรมวินัยไว้เป็นหลัก
อีกใจหนักมั่นไว้อย่าให้คลาย ต้องพูดจริงทำจริงอย่าทิ้งรอย
เป็นน้อยอาจเป็นใหญ่ในวันหน้า ฝึกสมาธิ สติ มีปัญญา
...วิปัสสนา พาพบสุข ทุกคืนวัน..."

“ เราจะปิดทองหลังพระเพื่อละบาป
คนจะทราบหรือเปล่าพระเราเห็น
จะหน้าพระ หลังพระ ไม่จำเป็น
สิ่งที่เห็นบุญชัด คือ “ ศรัทธา ”
สร้างกุศลด้วยจิตจะคิดวุ่น
ใช่ทำบุญอวดเขาเอาแต่หน้า
เหมือนปิดทองหลังพระปฏิมา
จะปิดหน้า ปิดหลัง ช่างปะไร ”

